

Št. 164

**JANUAR
2020**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Taubi, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Monika Buhančič – Biba, Jasmina Memić, Špela Blatnik, Diego Menendes, Jan Omahne Femec

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Ban, Janne Karlsson, Fedja Kovič, Teja B., Peter Poljanski

Ovitek:

Prva stran: Nada Žgank

Zadnja stran: Rain-in-the-Face

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je prispevek za en izvod 2 EUR.

Celoletni prispevek za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

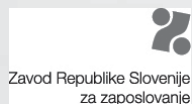
Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

Foto: JN

PRAVICA DO STANOVANJA JE TEMELJNA IN NEODTULJIVA PRAVICA LJUDI!

V zadnjih mesecih smo v Ljubljani priča podivjanemu stanovanjskemu trgu; najemnine sob in stanovanj gredo v višave, pogoji za pridobitev sobe ali stanovanja pa že daleč presegajo avdicije oziroma razgovore za najbolj zaželeno službo. Marsikdo odšteje že več kot polovico svoje plače ali štipendije za stanovanjske stroške, z denarno socialno pomočjo pa je praktično nemogoče najeti sobo (kaj šele stanovanje). Manjša se število postelj v samskih domovih in v drugih bolj dostopnih namestitvah, saj se ti spreminjajo v hostle in oddajo preko Airbnbja. Na voljo je kar nekaj nujnih bivalnih enot in neprofitnih stanovanj, pa vendar občutno premalo. Tako kljub iskanju in »prilagajanju« dostopnim namestitvam (ljudje vzamejo, kar je dostopno, ne izbirajo, npr. kletna stanovanja, stanovanja brez ogrevanja ipd.), ljudje ostajajo brez varne in trajne namestitve, kar že vpliva na porast števila brezdomnih, ki ostajajo na ulici. Izvajalci na področju brezdomstva kot tudi strokovnjaki tega področja menimo, da je brezdomstvo kar najbolj neposredno povezano s stanovanjsko politiko; brezdomstvo je treba razumeti kot večrazsežen problem socialne izključenosti, pri katerem je ključnega pomena pomanjkanje dostopa do dostojnega, varnega in stalnega bivališča, na kar pa vplivajo mnogi družbeni procesi in značilnosti (ki niso v domeni osebnega delovanja ali krivde brezdomnih oseb). Brezdomni so sedaj obravnavani predvsem kot socialni problem, na katerega se odzivamo z različnimi parcialnimi rešitvami, medtem ko bi bilo treba usvojiti koncept pravice ljudi do stanovanja oz. do samostojnega in neodvisnega bivališča in tega ustrezno umestiti v stanovanjsko politiko.

Po večletni odsotnosti aktivne stanovanjske politike je Ministrstvo za okolje in prostor RS končno poslalo v obravnavo nov stanovanjski zakon. Kategorije brezdomstva v osnutku novega zakona ne najdemo, v uvodu zakona lahko pod točko 2.1. *Cilji zasledimo enega izmed ciljev, ki se naveže na ranljive skupine in pravi: zagotoviti lažjo dostopnost do stanovanj mladim, starejšim ter drugim ranljivejšim skupinam prebivalstva.* In to je tudi vse, kar bi lahko povezali s področjem brezdomstva.

Glede na to, da smo v Sloveniji (in tudi v večini evropskih držav) priča porastu števila brezdomnih oseb, je sedaj zadnji čas, da začnemo sistemsko in z jasno strategijo urejati brezdomsko problematiko. To pa bomo lahko sprejeli, če bomo v zakonih opredelili pojem brezdomstvo. Tako je pomembno narediti premik od upravljanja z brezdomstvom (kurativnega, »gašenja požara«) k njegovemu reševanju. Pri tem vidimo kot ključen dokument tudi nov stanovanjski zakon.

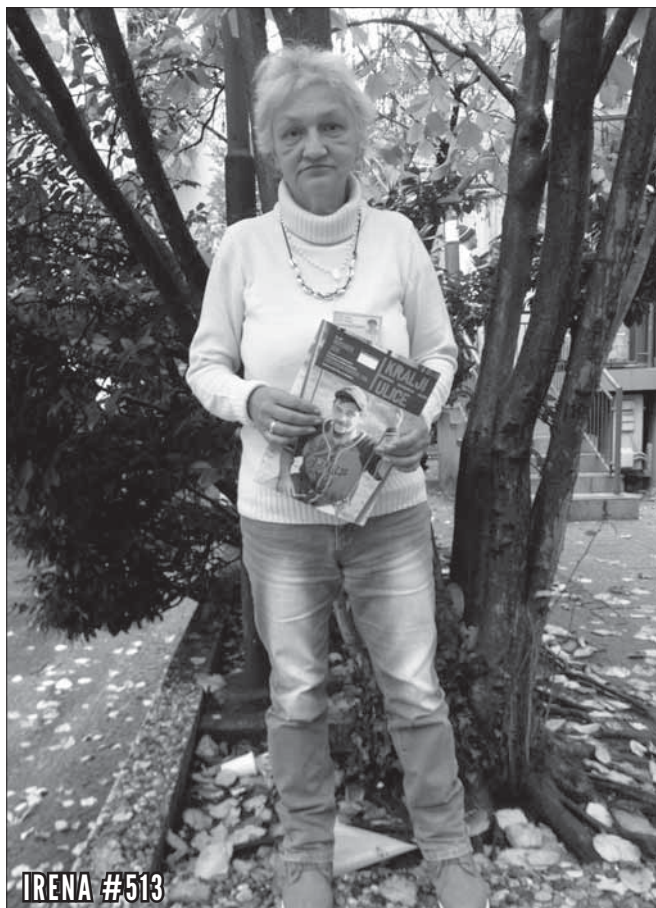
Kot dober in zelo uspešen primer reševanja brezdomske problematike bi navedla Finsko. Finska je edina evropska država, v kateri se število brezdomnih oseb drastično zmanjšuje, v naslednjih letih želijo doseči t. i. »funkcionalno ničlo«. Za takšen rezultat je ključno sprejetje nacionalne strategije za zmanjševanje dolgotrajnega brezdomstva, ki jo je koordiniralo njihovo ministrstvo za okolje v tesnem sodelovanju z drugimi pristojnimi ministrstvi, občinami, stanovanjskimi skladi, nevladnimi organizacijami in drugimi institucijami, ki zagotavljajo storitve na področju brezdomstva. Ko sem na Finskem vprašala, kako je to mogoče (čisto neverjetno se mi je zdelo na prvi pogled), je bil odgovor preprost: potrebna je samo volja, da se sprejmejo prave odločitve.

Hana Košan

Kazalo:

To sem jaz:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 SLIŠANJE GLASOV
- 5 TILKA, CILKA
- 7 ZGODOVINSKA RUBRIKA
- 8 TEREZA VUK: PRIMTE SE ZA DENARCO
- 10 NA ZAHODU NIČ NOVEGA
- 11 CESTNA FILOZOFIJA
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 15 MARIBORSKA STRAN
- 17 IZ DNEVNIKA 18-LETNE SARE
- 19 BREZDOMSTVO ŽENSK
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 25 IZZA REŠETK
- 26 RAZVEDRILLO
- 26 SMS KOMENTARNICA
- 27 GIACOMOV FOTO KOTIČEK
- 28 BREZPLAČNII DOGODKI
- 30 KRIŽANKA

IRENA #513

Sem kraljica Irena Kenda in sem redna obiskovalka Društva Kralji ulice. Ponujam tudi istoimensko revijo. To me spodbuja k dejavnosti in mi daje smisel za življenje. Rada komuniciram s strankami, saj vedno izvem kaj novega in zanimivega. Preko Kraljev sem spoznala tudi svojega partnerja in ostale ljudi, s katerimi se družim. Sem zelo komunikativna, druženje mi veliko pomeni, saj ne morem biti cele dneve sama doma. Ne, to pa ne. Jaz grem ven in pridem, kadar pridem. Važno, da se dobro počutim in se fino imam, saj sem kraljica. Vse to pa v spomin pokojnemu Antonu Kendi. Njegova žena Irena, v pričakovanju dvojnega veselja.

Foto: JN

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.

- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavažanja bralcev in bralk.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice.

Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: info@kraljiulice.org.

SREČANJE ERASMUS+ PROJEKTA NA REKI

V oktobru je bilo na Reki tretje srečanje ERASMUS+ projekta »West Balkan Hearing Voices Network«. Iz Slovenije nas je prišlo osem udeležencev in udeleženek, prišli pa so tudi drugi iz Beograda in Sarajeva. Gostitelj srečanja je bil Dom Turnič z Reke. Srečanje je potekalo v sklopu redne reške manifestacije, imenovane Mentalfest. Glavna tema je bila tokrat samomorilnost.

Najbolj se mi je vtisnila v spomin delavnica udeleženca iz Sarajeva, ki je svojo likovno delavnico začel s pripovedovanjem o sebi. V ključnem trenutku bolezni ga je podprlo sodelovanje z akademskim slikarjem. Z ustvarjanjem, katerega bistvo ni v lepoti slike ali umetniški žilici, temveč v poglobljanju vase. V najbolj boleče dele sebe, ki jih je prelil z roko na papir. Z ubesedenjem, ozaveščanjem izrisane je ustvaril pot do sedaj neprepoznane, skritega, nezaveščenega. Kar je hkrati tudi skupna potreba ljudi, ki sem jih spoznala in ki danes zmorejo živeti z glasovi.

T. Moore v knjigi *Nega duše* opisuje nego duše kot metodo, ki ni metoda za reševanje težav, temveč je njen cilj dati življenju globino in vrednost. V negi duše ne kažemo na problem, ga ne izrežemo, utišamo, odstranimo, odvzamemo breme, temveč prepoznamo sporočilo o nujnosti sprememb. Nadalje se mi zdi tudi skupna lastnost slišalcev glasov nepredstavljiva groza, strašno breme, ki nas

preganja skozi slišano in videno, nam krati spanec in pred katerim bežimo tudi v povečano dozo tablet.

Vendar včasih ni problem v moteči zaznavi, temveč v odnosu, ki ga imamo do zaznanega. Z medsebojnim pripovedovanjem zgodb, izražanjem nepredstavljenega, se ustvari možnost za spremembo odnosa in zmanjšanje notranjega pritiska. Naj nas ne ustavi nesmiselnost ali nerealnost zgodbe, skupaj najdimo način ubesedenja in prepoznanja problema, saj nas opazovanje spoprijatelji s težavo, namesto da jo obravnavamo kot sovražnika. Ob tem ne bo več potrebe po izrezanju, utišanju grozljivih skrajnosti v nas.

Težko je le poslušati, brez delovanja, vendar mora vsak od nas v sebi zbuditi svojo notranjo moč, kar pa je možno le skozi notranji proces, zmanjšanje pritiska notranjih trenj, to pa se lahko zgodi tudi s pripovedovanjem zgodb, naj so še tako nesmiselne, in z umetniškim ustvarjanjem. Z lastno izraznostjo, ki si jo dovolimo z načinom oblačenja, dnevno rutino, obrednim pitjem kave. Z vsem, kar ima podpis duše, naj bo navzven videti še tako nemogoče, polomljeno. Naj duša spregovori, se pokaže, kakšna je in ne kakšno bi radi.

Mojca Nahtigal

ZAKLJUČEK PRVEGA CIKLA ŠOLE ZA FACILITATORJE IN FACILITATORKE PODPORNIH SKUPIN ZA SLIŠALCE GLASOV

Novembra 2019 smo v projektu Slišanje glasov Slovenija končali s prvim ciklom srečanj, ki smo jih poimenovali Šola za facilitatorje in facilitatorke podpornih skupin za slišalce glasov. Potekala je od aprila letos, obsegala skupaj 25 ur, vključno s celodnevним seminarjem z nizozemskim psihiatrom Dirkom Corstensom. Šolo smo začeli izvajati zato, ker smo njeni iniciatorji videli potrebo po tem, da se začnejo razvijati še nove podporne skupine za slišalce glasov poleg teh, ki sedaj potekajo v Ljubljani, za kar pa bi bilo potrebno več oseb, ki bi sledile načelom, kot jih uveljavlja mednarodno gibanje Hearing voices, in ki bi imele željo ter voljo organizirati in povezovati take skupine po Sloveniji.

Srečanj šole se je začelo udeleževati 16 udeležencev in udeleženek, a le šest se jih je udeležilo toliko srečanj, da jim bomo podelili priznanje o udeležbi na tem usposabljanju. 16 udeležencev oseb je sestavljalo zelo raznoliko skupino ljudi: od »preživelcev« ter prvoosebni strokovnjakov in strokovnjakinj z lastno izkušnjo pa do svojcev in strokovnjakov po poklicu; osebe zelo različnih starosti, izobrazbenega in poklicnega ozadja ter »kilometrini« dela in aktivizma na področju duševnega zdravja. Gotovo so bili njihova pričakovanja, izhodišča, pogledi in cilji tudi zelo različni, morda včasih medsebojno kar nasprotni. Domnevam, da se je večina oseb udeleževala srečanj v veliki meri bolj zaradi svojih težav, stisk ter potreb po »osebnem učenju«, torej učenju »za sebe«, kot pa iz zelo izražene potrebe in želje po tem, da bi začeli voditi kako podporno skupino (za druge). A tako je prav in dobro.

Naše podporne skupine namreč ne temeljijo na poklicnem in specializiranem znanju, ki ga pretežno razvijajo vede, kot sta

psihiatrija in psihologija, in ki naj bi ga potem tovrstni strokovnjaki kot »tisti, ki vedo«, uporabljali za izvajanje oblik podpore, ki bi jo ponujali drugim (svojim strankam; zastonj ali za plačilo), ampak na prvoosebnem znanju in izkušnjah, ki pomenijo pomagati sebi s pomaganjem drugim ali pa pomaganje drugim s pomaganjem sebi. Tovrstno znanje seveda ni tako formalizirano in sistematizirano, kot je poklicno znanje, ampak je veliko bolj poosebljeno in se vsakič sproti razvija in uveljavlja v interakcijah med konkretnimi osebami, predvsem z razvijanjem osebnih odnosov.

V zaključnem srečanju šole smo ugotovili, da nam šola ni dala orodij in postopkov, ki bi jih sedaj lahko ali morali na enak način in ponavljajoče se izvajati v drugih skupinah, temveč nam je dala izkušnjo, kako med srečanji sobivati z drugimi ljudmi, tudi zelo drugačnimi kot smo sami. Šola nas je senzibilizirala za pojave, ki se dogajajo v skupinah, nam dala tudi izkušnjo konfliktov in različnih pogledov v skupini in nam nudila nekaj vpogleda v to, kaj bi lahko obsegalo delo facilitatorja ali facilitatorke podporne skupine. Na koncu smo se izvajalci šole odločili, da namesto precej ambicioznega izraza »Šola za facilitatorje« na priznanjih za udeležence uporabimo manj ambiciozen izraz »uvajalno usposabljanje Šole za facilitatorje«, ki pa odpira vizije in nakazuje možnosti za nadaljnje dejavnosti šole. Ena od takih priložnosti za nadaljevalno usposabljanje bo februarja 2020, ko v Ljubljani organiziramo večdnevni seminar na temo vrstniškega podpornega dela na področju duševnega zdravja z mednarodno udeležbo.

Bojan Dekleva

TILKA, CILKA

Jaz sem Tilka, Cilka, skrajšano od Cecilija (zavetnice glasbe, veselja). V resnici pa sem »Grda smrda«. Staršev se ne spomnim. V rejo so me dali, še preden sem se naučila hoditi. Gori, v hribe. H bogatim kmetom, ki so imeli živino, pa traktor, pa njive. Mogoče so mislili, da mi bo boljše, ker so bili revni. Ne vem, če mi je bilo.

Od malega sem delala pri njih na gruntu. Se spomnim, da sem imela za svoj peti god od *lušenja koruze* tako žuljaste roke, da mi je tekla kri po papirju z darilom. Tak bel je bil, rejna mama so vanj zavijali klobase po kolinah. Medvedka so mi dali, od moje sestre. Kri ga je umazala, rejna mama me je zlasala in mi ga vzela. To je bilo moje edino darilo.

Pri sedmih sem že morala okopavati njivo *celo rižo*, pobirati krompir, pri devetih pa že sama obračati travo na travniku. Pri desetih sem znala delati klobase, zraven sem mogla biti, ko se je klalo. Z eno od »sester« – Marico – sva morali vedno čupat kurje perje. Veliko sem bruhala, pa so rejni ata znoreli, me natepli, tudi po glavi: »Ženska mora znati delat, če ni lepa. Kdo jo bo pa ženil?« Pa sem morala potem celo noč čupat perje iz kur. Ko jo zakoljejo, jo pokropajo. Da gre perje dol, ampak moraš delat hitro. Še čutiš, kako včasih utripa kokoška. Pokropane roke imaš, polne mehurjev, ker je vroče perje, pa za nohti črno od krvi.

Sošolci so me vedno klicali Grda smrda. Včasih sem rejni mami ukradla ta dišečo žajfo, da sem se zdrgnila, samo ni pomagalo. Po kurah in štali so mi smrdeli lasje. Take dolge, čupave, skodrane sem imela. Pa sem se enkrat ostrigla, da bi manj smrdeli. Se hujše so me zafrkavali, pa še rejni ata so me dobro natolkli. Bilo nas je pet otrok. Dva ta prava, ostali pa rejni. Onadva sta dobivala vedno kruh z marmelado pa med. Ob nedeljah pečeno kuro. Mi smo dobivali, kar je ostalo, da se ni *frokalo*. Tudi na visoke šole sta šla, mi trije pa smo bili bolj za delo. Marica je umrla pred petnajstim, sušica jo je nesla. Sem jaz delala potem še njeno delo. Ona je bila za vrt, za pletje. Ko sem bila stara sedemnajst, so mi rekli, da se moram že malo oženiti. Grda smrda ne more vedno biti doma. Rejni ata me je peljal h gostilničarju, star je bil štirideset. Debel, mastni lasje. Ni se mi dopadel. Ampak me je rejni ata kar tam pustil. »Za doma bo dobra,« pa me je ženil. Ni bil dober mož. Delala sem v gostilni, cele dneve. Doma pa še za njega. Rad je pil, rad me je lasal. En sin se nama je rodil. Njega pa je imel rad. Če sem zažgala krompir, mu je dovolil, da me udari. Črnikovke¹ so bile moja vsakdanja stvar. Grda smrda si ni zaslužila kaj več. Vesela sem bila, ko je šel sin v šolo. Ene pesti manj doma. Ampak je mož še več pil. Tudi druge ženske je imel, kupoval jim je dišeče žajfe. Meni je dal samo šmir žajfo, da se umijem. Koža je po njej rdeča. Peče. Pa še smrdiš.

Potem je zbolel za rakom na slinavki. Hitro ga je pobralo, star je bil oseminsedemdeset. Po pogrebu je sin pobral televizijo, pa zlatnino, da je njegovo. Gostilno je prodal, *da bo dal denar svojim otrokom*. Jaz sem morala v majhno sobo, tam na robu mesta. Zdaj pospravljam po hišah in pomagam na kmetih, da si plačam stroške. Samo nimam avta, ne morem več na grunte. Stroški pa so vedno dražji. Ljudje pa nočejo, da jim pomagaš. Zdaj jih imam jaz oseminsedemdeset, dobim 280 evrov penzije. Vnukov nisem videla že dvajset let. Dva imam, fanta. Ampak sta kot sin. Njuna mama, snaha, je tudi velikokrat hodila s črnikovkami. Smili se mi. A ne vem, če je še živa. Zdaj, 22. novembra, imam god. Grde smrde ni v *kolendarju*, zato praznujem na Cecilijo. Danes zaštrikam še zokne, da jih prodam sosedom in si potem kupim polento, cukrer in malo

Gornja Kamenica, Knjaževac, Srbija, 14. 12. 2016, Reuters

mleka. Da se posladkam. Več ne gre za pet evrov. Si naredim tako polento, s cukrom. Je skoraj kot torta. Vedno slabše vidim, ne vem, kako bom drugo leto. Pa roka se mi trese. Nimam več črnikov po obrazu, imam jih pa po kolenih, nogah. Velikokrat padem, se potolčem. Rada bi enkrat dišala, tako fejest. Pa lase imela lepe. To se še da, nikoli pa ne bom mogla česati vnukic, jim pravljic govoriti. Pa bi rada. Ampak Grda smrda vseeno to lahko. Zakaj pa so sanje?

P. S.: Za Tilko nam je povedala njena soseda, ki je pri njej kupovala nogavice. Na koncu jih je imela že toliko, da jih je podarila nam, za brezdomne. Tilka nas je težko sprejela, moških se še vedno boji. Nikakor se ni mogla otresti Grde smrde – mimogrede, je ena najlepših starostnic, z dolgo sivo kito, z modrimi očmi –, zato smo ji lani omogočili spa dan. S frizerjem, kopanjem ... in ko smo ji podarili stekleničko olja za telo, je bila trideset let mlajša. Ker je bilo stanovanje v bloku brez dvigala, v mansardi, smo vedeli, da tako dolgo ne bo šlo. K sebi sta jo vzela Ana in Marko, lastnika gostilne v primorskih gričih, oba s pokojnimi starši, ki sta nam pisala, če poznamo kakšno osebo brez strehe. Potrebovali smo precej časa za selitev. A ko je mali Jon obiskal Tilko s sestro Tio in sta ji rekla, *a boš najina babi*, smo že pakirali. Tilka ima sobo, kopalno kad. Pomaga jima okrog gostilne, najraje kuha bograč, svetoven je. Igra se z Jonom, Tio uči štrikati. Sama pravi, da sta jo posvojila, kot babico. Na tem mestu iskrena hvala Ani in Marku, ki sem ju spoznala povsem po naključju ob izgubi sebi drage osebe. Pokazala sta tako neopisljivo srčnost, da sem po vseh teh letih že pozabila, da Tilka ni *njihova*. Hvala, ker sta naša angela. Grda smrda pride nazaj le še v nočnih morah. Na njenem mestu je sedaj srečna Tilka, ki za #projektVida plete nogavice. Koliko Grdih smrd pa je okoli vas? Koliko starostnikov preživlja nasilje doma? Trpi? #projektVida – da bodo imeli starostniki tudi na jesen življenja sonce.

Kako pomagati:

1. Portal Dobrodelko.
2. Prednaročila LUNCH PAKET na linku: <https://galerijakreativnih.si/izdelek/lunch-paket-ali-paket-toplega-obroka/>.
3. Bodite pozorni na svojo okolico.

Zapisala Ninna Kozorog

¹ Modrice.

JALOVA MOLITEV

Sredi naših vsakodnevnih poti
se zgrudi človeško dostojanstvo,
majhna ostudna gmota sredi tlakovanja ...
- o, linija 14 je tukaj,
moram naprej.

Sredi zaspanih noči
slišimo klice, krike, nemočni ječaja,
droben glas, ki kliče mojega človeka ...
- utrujen sem od piskov Instagrama,
grem spat.

Sredi naših kofeinskih juter
se priplazi slaba vest,
kot lišaj se mi razraste po prsih ...
- o, gori Notre Dame,
molimo zanj.

Gregor Brdnik Gregi

DOBRO JUTRO, SOČUTJE

ŽELIM SI, ŽELIM TEBI,
ŽELIM VSAKEMU GLOBOKO V SEBI
ČUTITI NEIZMerno MOČ,
KI RODI SOČUTJE JO, POMOČ.

NE ODVRAČAJMO POGLEDA,
NAJ SE NAŠIH SRC DOTAKNE BEDA,
KI NEKATERE SPREMLJA SKOZ' ŽIVLJENJE,
JIM NE PRINAŠA UP, LE TRPLJENJE.

VEČNI KROG LJUBEZNI BI SKLENILI,
Z VSEM, KAR BOMO UBOGIM PODARILI.
LJUBEZEN NEPODARJENA
PA ZA VEČNO OSTALA BO ZGUBLJENA.

POLONA OKRSLAR

LEPOTA ČASA

POKRIT S ČASOPISOM
NA BELI KLOPCI PARKA
RAZMIŠLJAM O SVOJEM ŽIVLJENJU.

KAJ SE JE ZGODILO S TOVARNO,
KJE JE ŽENA,
OTROCI?

KO SEM PRVIČ PRIŠEL V TA PARK,
SEM LAHKO IZBIRAL KLOPCO,
NA KATERI BOM SPAL,
DANES MORAM BITI HITER, DA SPLOH KATERO DOBIM.

MRZLO JE,
A NE KOT TISTA LETA, KO SEM ZAČEL ZAHAJATI SEM.
LE ČASOPISNI PAPIR JE VEDNO MANJŠI,
VČASIH SEM SE Z DVEMA KOSOMA DELA POKRIL CEL,
DANES POTREBUJEM PA ŽE CEL VEČER S PRILOGAMI VRED.

DOLGČAS,
VINA JE ZMANJKALO,
NI DRUGEGA, KOT DA MALO PRELISTAM ČASOPIS.
JEBENTI, NISEM VEDEL,
DA JE VČERAJ UMRL DRNOVŠEK.

MMF

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA, 9. DEL

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo poleg časopisnih »pričevalcev« odnosa do najbolj družbeno odrinjenih ljudi objavljali tudi pričevanje časa po spominih enega izmed prvih članov društva.

Nekega dne je prišel v Društvo Kralji ulice nek gospod. Predstavil se je kot katoliški duhovnik in predlagal, da bi imeli dve brezdomni osebi predstavitev svoje življenjske zgodbe – kako in na kakšen način sta postali brezdomni. Ta nastop naj bi se vršil v prostorih župnišča, in sicer na Igu. Tanja Vuzem, ki je bila takrat socialna delavka, je predlagala, da bi šla jaz in pokojni Marko Nakrič. Bilo je dogovorjeno, da naju z avtom pride iskat sam gospod katehet, tudi odpeljal naj bi naju nazaj v Ljubljano. Ob dogovorjeni uri je prišel, naju pripeljal do župnišča, kjer se je nabralo kar nekaj ljudi, nekaj mladih, nekaj starejših. Povedala sva svoji zgodbi, kako se je zgodilo, da sva postala klošarja. Nato so se vrstila vprašanja, na katera sva morala odgovarjati. Enkrat sem jaz govoril, drugič Marko. Precej sva se izpovedala, imel sem občutek, kot da sva v spovednici. Namesto župnika kup novinarjev. Ura in pol je minila, kot bi trenil, župnik naju je kasneje odložil v mestu ter izročil vsakemu kuverto s petdesetimi evri, ki so nama prišli prav, saj sva bila suha kot puščava v Afriki.

Še mnogo drugih dogodkov sva doživela skupaj z Markom, se smejala, nikoli se nisva skregala, za nobeno stvar, pa če je bila še tako problematična. Čeprav sva bila klošarja, naju je reševal humor, samo da je on prej izgubil bitko z življenjem. Naj počiva v miru!

Vaš kronist Gregor B. Hann

Naključni obiskovalec pred vhodom v dnevni center, 2011

17 : 14 NA STADIONU FC BARCELONA

YouTube

Camp Nou, stadion nogometnega kluba FC Barcelona s skoraj 100.000 sedeži, je največje igrišče v Španiji in tudi v Evropi, klub pa ima več kot 1.760.000 članov. Gledanje nogometne tekme je pravi užitek in praznovanje vsakega gola je vznemirjenje, toda čustvo, ki ga doživimo vsakič v 17. minuti in 14.

sekundi tekme, je neprimerljivo, saj gre za pesem svobode in demokracije: na tisoče navijačev v en glas kliče *neodvisnost in svoboda političnih zapornikov*.

Pojavijo se katalonske zastave in transparenti, ki pozivajo k osvoboditvi katalonske vlade. Toda zakaj konkretno v tej minuti? Leta 1714 so čete Bourbonov (dinastija sedanjega španskega kralja) več kot eno leto oblegale Barcelono in 11. septembra istega leta je mesto padlo. Zmaga Bourbonov v nasledstveni vojni je privedla do ukinitve vseh katalonskih institucij.

Xavier Paradell Boladeras, Barcelona

Foto: Jordi Oriola-Folch

Tereza Vuk:

PRIMTE SE ZA DENARNCO

Prejšnji teden sem dobila pismo. Pa ne od Božička, da sem tok perfektna punca, da mi bo kr zdravje kupil nazaj. Ah, kje pa. Veseli december je za veselice in sem dobila en krenzenizem od države. Najprej ti stisne jajca skup, ker ne veš točno, kaj hudiča si spet zakuhal. Takoj začneš k en presran otrok tuhtat, a je davčna, a so prekrški, limit na banki, kaj bi spet radi od mene?

Kaj mi hočete spet vzeti? Ne morem, ne zmorem, crkujem, dejte mi mir. Sam majo kr smisel za humor, ker je blo v stilu *pridite pričati, da je vaš sosed res vaš sosed*. Valda mi je fuknilo pokrov z buče. Kere kurac zajebancije so pa to? Nej sosed kr sam pove, če je ta prav sosed. Pa kaj sem jaz zdej kle. In mentalist, pa še mal Sherlocka zraven, za *finish* pa še Poirot? In bereš dalje: »Če neopravičeno izostanete, to pomeni do 500 evrov kazni pa kibla vas pride mal obiskat.« No, takrat je pa iztirila lokomotiva, ker je začel vret ven iz glave. Jaz nč naredila in jaz bom dolžna? Hold your horses, sej še nismo 1. aprila. Mislim, koga briga za sosedo? Tipičnega Slovenca, štekam, sam jaz nisem ena teh. Ampak nimaš kej, ko te stisnejo v kot. Ko ti začnejo groziti z denarnimi forami, te mine vse. Nafukaš frenda, naj te pelje, in se res skotališ do tja. Čakaš tam, ena policajka v neprebojnem jopiču glih slučajno zraven, pa moj frend bumbar, k živi v neki iluziji, da je jaki šarmer, začne pecariti. »A to mate pa nove neprebojne jopiče?« Alo bre, tišina. Sej vem, da si potreben, sam ne kle men jebati sistema pa še gandžo mam s sabo. Ne s policaji. Ker mene je zadnja debata z njimi prišla 750 evrov. In seveda še obvezna kibla, da mam ja še turistični izlet, kako zgleda notranjost kible. Takrat sem bla pametna, jim jebala vse po spisku, sam ko je pa kasnej ta lepa modra kuverta uletela, *guspa, dejte keš*, so mi pa takoj jebal oni vse nazaj. Iz kje nej najdem 750 evrov? »Ja, guspa, bo pa uklonilni zapor, če nimate.« Jao meni. Res, če človek nima denarja, ga lahk država zmelje v prah. In sem sedela nasproti enih bejb v eni pisarnici in razmišljala, če je moj sosed sploh moj sosed. In mi najprej vržeta en papir, kjer so člani od A do Ž, kao v vednost, da sem priča, da če me dobijo na laži, bo spet jeba. Opet položnica, grem staviti. Pa kaj se gremo zdej kle za en Monthy Python? Nč naredila, sosedu vidim

Teja B.

na štengah, a spet men grozijo kazni. What the fucking fuck? Ta država je že tko, da se ti zdi, k da si skoz na tripu. Iz vseh strani sam to: položnice, plačaj, položnice, prekrški, plačaj, dolžna, plačaj, plačaj, plačaj. Sam še štempelj nej mi vtetovirajo na čelo: »PLAČAJ!« In pol te tko preserjejo, da rataš majhen kot mravljica, priden in ubogljiv in ne upaš več pisnit besede. Mene, če bi zdej policaj ustavil, bi se kr gluhonemo delala. Sam z rokami bi začela neki krilit naokoli, kao da obvladam tist z rokami za gluhe. Aja, osebna? Kle mate. In bi v čisti tišini sam pol šla. Sej bi v kolumni pol napisala, sam pred njimi bi bla pa mutava. Nimam več keša za pogovore z njimi. In pol se folk buni, zakaj ne gremo na ceste. Zakaj? Ker te bojo s kešom sfukali. »A vi ste metala granitne kocke v parlament? Ni panike, tud če ste koga ubila ponesreč. Ampak klele je tok pa tok za plačati.« In pol na konc spiš na granitnih kockah, ker nimaš za plačati, pa ti zarubijo vse. Majhnega človeka je najlažje zdrobit z denarjem. Veš, da si presran. Ustrašiš se. Nočeš ostati brez vsega na cesti. In pol smo vsi živčni, če vidimo policaje, redarje itd. Takoj se primeš za denarnico, če je še na svojem mestu. A policaji pišejo drug drugmu kazni? A redarji pišejo drug drugmu kazni? Smo res vsi enaki pred

zakonom? Še v kakšnem Urugvaju so bolj enakopravni.

Sej ne rečem, vse svoje pizdarije sem si sama zakuhala. Mogla bi se že od začetka delat gluhonemo, tko sem jim pa pač hotla dat vedeti, da sem bolj pametna od njih. Moj najdražji joint ever. 750 evrov. Pa Trump si ne privoščiti takih jointov. Mogoče se Melanija kej preserava. Enkrat sem bla tok glupa, da je kr en model uletel nekje mim mene, da če bi jaz par računov podpisala. Da bo keš pol. Keš? Davaj. Nimam pojma, kaj sem podpisovala. Jaz sem vidla sam, da časti pir. Jaz se podpisujem in bo denar. Enkrat. Sanja se mi ne, zakaj so bli računi. Komot za kakšen asfalt al pa šivalne stroje. Ne vem. Ker sem kreten. Sej ta keš sem res dobila čez kakšno leto. Čez eno leto pa spet po betici nazaj, ko sem uletela na banko: »Guspa, račun mate blokirani, davčna pa to. Pa dolžna ste.« Evo vas, svaka vam čast. Predvsem men.

Kako si lahk tok pameten tok neumen? Ko se mi ni sanjalo, da bom en dan rajš te svoje avtograme v lastne knjige pisala, ne pa na kurčeve račune za bog ti ga vedi kaj. In če srečam en dan policaje, sem v dilemi. Nej se delam gluho al mu rečem, da nimam osebne, ker pač: »Odgooglaj me pa boš videl.«

RDEČA PREPROGA

Nedavno sem se potikal v podhodu Cankarjevega doma. Vidim, da je tam razpotegnjena rdeča preproga. Liffe. Ven iz CD-ja hodi urejena gnada, v podhodu pa dve brezdomni osebi. Pred eno je starejša uglajena gospa v štiklih neverjetno hitro zbežala, medtem ko je druga neuspešno prepričevala štiri hipsterje za drobiž. In bolj kot jih je prosila, bolj so gledali v luft, bolj je bila ona zanje luft. Ne vem, tole sem moral napisati, vsa ta družbena hinavščina se v podhodu CD-ja ob Liffu tako jasno vidi. Na eni strani družbeno-kritični filmi, ko pa te realnost te družbe udari v obraz, jo zavestno ignoriraš. KU, naslednje leto med Liffom postavite štant pred vhodom v CD. Ja, tukaj smo. Ljudje.

Goran Lukić

ZAKAJ VESELI DECEMBER

Kot vsak otrok sem tudi jaz oboževala veseli december. Bolj kot se je bližal božič, bolj sem bila srečna. Lepe spomine imam. Starša sta naju z bratom vsako leto peljala v Ljubljano na ogled lučk, ki so žarele med snežinkami, šli smo na kuhano vino in vročo čokolado, vedno pa sta nama kupila še rdeče jabolko s karamelnim prelivom. Prav spomnim se, ko so se mi koščki karamele lepili na lase, a mi je bilo vseeno. Najlepše pa je bilo za božič, ko sem dobila veliko daril, pa čeprav nismo bili nikoli bogati.

Zdaj ko nisem več otrok, ne občutim več veselega decembra. Prav nasprotno – gnusi se mi. Ko grem po Ljubljani, opazujem ljudi. Nasmejani obrazi, ki rinejo med dragimi stojnicami in svojim otrokom kupujejo plastične igrače, samo zato, da so tiho, pa horda turistov, ki glede na svoj standard pri nas na Balkanu dobijo vse skoraj zastoj. Pred cerkvijo Marijinega oznanjenja na Prešernovem trgu pa med množico romantičnih parov, veselih družin s Kitajske in moških, ki so sneli svoje kravate, beračijo brezdomni, ki ne oznanjajo rojstva otroka, temveč revščino. In ljudje jih komaj opazijo. Nekaterim je na obrazu videti, da jim grejo berači na živce, nekateri jih pomilujejo in le pripomnijo, kako je nekaterim res težko, naslednji trenutek pa na to že pozabijo. Spet drugi jih kar ignorirajo, se pa tudi najde kakšen tak, ki iz tošla povleče kakšen kovanček ali celo bankovec in ga izroči brezdomcu. To je

prav lepa gesta, ki vsakemu izmed njih zagotovo polepša dan. Ampak to ni celotna slika, ki jo vidim vsak veseli december. Vidim nasprotja, ki mi grejo na bruhanje. Nekdo polovico hot doga vrže v smeti, ker je bil zanj prevelik zalogaj, sto metrov stran pa možakar upa, da bo tisti večer nabral dovolj denarja za liter cvička, ki je – ne moremo obtoževati – njegov edini prijatelj. Gotovo pa bi z veseljem pojedel tudi mrzel hot dog. Medtem se nakupovalci drenjajo v Mullerju kot piščanci v Jati, da bi kupili le najboljše za svoje najdražje, čokolad ni nikoli preveč in hvala bogu, da je City Park decembra odprt tudi ob nedeljah, kajti treba je kupiti še nekaj kavbojk, saj tiste v omari niso več »in«, pa seveda ne smemo pozabiti tudi na pirotehniko. Kmalu se praznična mrzlica konča, veseli december pa zamenja januar, ko smo ljudje depresivni. Depresivni, ker smo prenačeni, ker ni več tistega vzdušja, ker smo ugotovili, da s polovico daril nimamo kaj početi in nam življenje očitno vlivajo le popusti pri nakupovanju.

In to je resničen december. Tudi če brezdomki potisnemo kovanec v dlan, problem ne bo rešen. Ob istem času na istem kraju se mešamo ljudje, ki imamo polne riti vsega, in ljudje, ki delajo za praznike zato, da svojemu otroku lahko kupijo šolske potrebščine. To je gnusa vredno in priskutno je, kako se radi pohvalimo, da smo pomagali sočloveku. Le enemu izmed tisočih ljudi, ki živijo pod pragom revščine, medtem ko imamo mi doma na mizi potic za 30 ljudi, ostanke pečenke pa za večerjo dobi naš debeli pes. In tako reveži še naprej upajo na topel radiator in pehar piškotov, mi se pa še naprej bašemo s francoskimi solatami in biftekom, ki je sicer občutno premalo slan.

Katarina Kranjec

DVANAJST UR BREZDOMNA

Bila sem brezdomna natanko dvanajst ur.

V teh dvanajstih urah sem predelala toliko čustev, da jih srce ni moglo več prenesti.

Celo življenje se mi je odvrtelo pred očmi. Moje telo je otopelo, dobila sem diarejo, ves čas me je sililo na bruhanje. Morala sem upočasniti in pregledati vsak kos papirja, ki sem ga shranila, z vsakim košček svoje osebne zgodovine. Negotovost me je pripravila, da bi vse to zaradi preživetja zavrgla.

Brezdomnost je nezdrava, ponižujoča in nevarna.

Nihče ne bi smel iti čez to, kar sem naredila zavoljo ljubezni.

Zakaj se moram nenehno dokazovati, se boriti zanj do konca?

Ko sem izvedela, da smo si našli dom, sem sedla na tla, se zvila v fetus, objela kolena in zajokala. Telo se mi je treslo od olajšanja. Končno sem se lahko sprostila.

Bilo je dvanajst ur negotovosti.

Kako naj si razlagam filantropijo?

Kako naj se postavi oseba, ki ji je bilo odvzeto vse, tudi dostojanstvo?

Kje dobi moč prositi?

Od kod črpamo energijo, da jo odganjamo, in kaj nas dela boljše?

In kdo smo, da rečemo ne, ko bi lahko rekli da?

Nedeljka

NA ZAHODU NIČ NOVEGA

V novembru smo se predstavniki držav članic Evropske mreže za boj proti revščini (European Anti-Poverty Network, v nadaljevanju EAPN) zbrali v evropski prestolnici, Bruslju, da bi odločevalcem iz evropskih teles, ki so si vzeli uro časa in nas prišli poslušat, artikulirali ter izpostavili najbolj pereče probleme, ki zadevajo ekonomsko-socialno ogroženo populacijo. Vsa zadeva skupaj z Brusljem kot mestom je v meni, ki imam že tako hude težave z optimizmom, zanetila še več jeze in slutenj antiutopije.

Bruselj je izjemno jedrnat povzel kolega iz Gibanja za dostojno delo in socialno družbo z opazko, da je mesto popolnoma drugačno, če gledaš pod noge na tla ali pa visoko v nebo. Na tleh namreč ležijo smeti v izobilju, izčrpane zelenice ter mnogi brezdomci, nekaj deset metrov nad njimi pa se bleščijo stekleni hoteli, izložbe čokoladnic in restavracij, poslovne in druge pomembne zgradbe, ki jih v bližnjem planu preletavajo letala. No, v enem izmed teh hotelov (sicer ne tako visokem) smo spali tudi delegati EAPN. Vsak v svoji sobi z dvojno posteljo, kadjo in na poličko lično zloženim kompletom za sijaj čevljev. Lepo spočiti, osveženi in z zloščenimi čevlji smo se jutro po prihodu s polnimi trebui zbrali v veliki sejni dvorani hotela, se razdelili po tematskih sklopih ter prisluhnili, kaj se na socialnih področjih godi v drugih evropskih državah. Presenečenje: skoraj popolnoma nič drugega, kot pri nas v Sloveniji. Gospe in gospodje z denarjem in močjo se sprašujejo, kam z migranti, kam z vsemi, ki se svaljajo po dragocenih mestnih parcelah, kjer se kanijo sprehajati pomembni ljudje (ta citat je iz neke nam zelo poznane ljubljanske situacije), kam z brezposelnimi, bognedaj odvisniki od alkohola in drog ter psihiatričnimi bolniki in brezdomci. Ja, kam?! Odličen predlog iz nedaljne Češke republike, ki je v Pragi dejansko že v praksi: ustanavljanje sosesk oziroma con, ki bi se v slovenščino okorno prevedle kot cone brez socialke. Tam lastniki stanovanj teh ne oddajajo ljudem na socialni podpori, saj bi to ogrozilo blagostanje in dušni mir ljudi, ki so v cone prišli živeti zato, ker jim je v življenju uspelo (ali pa se jim je posrlo, da ne kompliciram okrog izrazoslovja) in so zdaj bogati in verjetno pomembni. Migrante (ki bodo uspeli prebiti Šišskovo obrambno linijo ter žičnate ograje) bomo sčasoma deportirali,

tako da se z njimi ne bi sploh preveč obremenjevali in kratili dragocenega časa, ki nam preostane za tuhtanje, kam z vsemi ostalimi ljudmi, ki nimajo dovolj denarja, da bi si zaslužili dostojno življenje v Evropi. Delegati smo ugotavljali, kako zelo so nam poznani vsi procesi gentrifikacije, privatizacije javnih površin, nagnusno dragih najemnin, privatizacije zdravstva, zapletenih birokratskih postopkov, ki zadevajo dostop do socialne pomoči, pomanjkanje in dotrajanost stanovanj iz javnih skladov (s svetlo izjemo Dunaja in nasploh Finske, ki je politiko *najprej stanovanje* umestila v nacionalni program in brezdomstva v ozkem pomenu praktično več ne pozna) in debate okrog minimalnega dohodka. Mene je to, da ima skoraj cela Evropa iste probleme oziroma da se oklepa istih trendov, precej prestrašilo, ker kaže na nesporno prevladujoč interes, da v razviti in napredni Evropi ostane le donosna populacija. Ta pojem sem si sicer ravnokar izmislila, si pa domišljam, da lepo povzame bistvo: donosna populacija je tista, ki z delom ustvarja dobiček, bogati in kupuje dobrine ter s tem spet ustvarja dobiček, skratka poganja kapitalizem v najbolj izčiščeni in dovršeni formi. Seveda se na vsake toliko ta populacija empatično vprašuje, kaj bomo pa z nedonosneži, morda se ji malo zasmilijo, tako da si vzamejo nekaj dni na leto za dobrodelnost, floskulasto javno debato ali pa konferenco v Bruslju. Skrbi me, ker dobre prakse reševanja ekonomsko-socialnih problematik ponekod po svetu že obstajajo, ampak ogromna večina držav ne gre v njihovo smer, kot bi jih namerno ignorirala ali pa se jim izogibala. Skrbi me, ker v trenutni situaciji res ne vidim dobrega odgovora na vprašanje kam z vsemi ljudmi, ki se soočajo s takšnimi ali drugačnimi eksistencialnimi težavami. Kam z narkomani, po tem ko smo jih pregnali z javnih površin (varne sobe se nam pač ne zdijo dobra ideja)? Kam z brezposelnimi ekonomskimi migranti iz članic EU, po tem ko smo se zelo potrudili, da ne dobijo dovoljenja za bivanje in delo (izvenevropske migrante bomo enostavno deportirali, to smo že dorekli)? Kam s kriminalci, ki smo jih do 18. leta nazivali z ubogimi, travmatiziranimi otroci in mladostniki iz neurejenih družin, po tem ko prevzgojni zavodi in rejništva niso zalegli in njihovo življenje pote za ritmu zapor-ulica? Kam s pijanci

Bruselj 2019

Foto: osebni arhiv

(alkohol sicer seveda ni nikakršen problem v naši družbi in se o njegovi zlorabi govori le v okviru cestnega prometa, nasilja v družini in velikonočnega posta)? Kam z vsemi, ki jim družina ni mogla omogočiti stanovanja, prizidka ali pa vsaj možnosti za finančno samostojnost (itak so si sami krivi, ker uspe lahko vsakomur, ki si tega želi in se zares potruji)? Kam z vsemi, ki jih njihova socialna mreža ni opremila z orodji in znanjem za obvladovanje stroškov in so se znašli v visokih dolgovih? Nekaj takih podobnih vprašanj smo delegati EAPN zastavili tudi evropskim odločevalcem, ki so uro in pol prisostvovali na konferenci. Moderator jih je izrecno prosil, da odgovarjajo konkretno, ampak so bili tako ganjeni od vseh žalostnih zgodb in našega angažmaja, da so na to pozabili in se nam zgolj zahvaljevali za to neprecenljivo izkušnjo ter deljenje predlogov in zgodb, ki jih bodo seveda neizmerno upoštevali. Edini konkreten odgovor je prišel od predstavnice Finske, ki je rekla, da Finska konkretno že je ukrepala z nacionalno politiko *najprej stanovanje*, ki zelo dobro deluje, in nam toplo svetovala, da se je poslužimo tudi ostali. Po zaključnih aplavzih in zahvalah smo udeleženci konference med zasluženim odmorom s kavo in pecivom stopili pred vhod hotela, da bi ob cigareti okrepili svoja poznanstva ter še kakšno rekli. Nad nami se je vzpenjal hotel, ki so ga preletavala letala, ki nas bodo kmalu z vsemi nakupljenimi pralinami vred odpeljala domov. Pod nami se je na tleh, kamor smo otresali pepel, med steno hotela in rešetke zračnika stiskal brezdomec.

Maruša Ivančič

Cestna filozofija:

C7 ZGODBE

Vsi pridni, vsi lepi. Ko pritisne mraz, se vsi zavedni slovenski turisti zberejo okoli Prešernovega trga. Medica, gibanica, potica, in seveda kuhano vino, vključno s cimetom in klinčki. Ljudje so prešerne volje. In če si prešerne volje tudi sam, zna biti zabavno. Medtem ko čakam na bivalno enoto, izkoriščam čas za spoznavanje (dobrih) slovenskih običajev. Dobro volje pristopim k zbrani družbi in ji ponudim časopis Kralji ulice. Pogovor je vreden največ. Ljudje smo ljudje. Enkrat tukaj, enkrat tam.

Sony Dejan

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

GRAFIT

Pank tovariši, kalašnikove in molotovke v roke, gremo na juriš.

Uroš uleti k meni zvečer. V garaži najde sprej in reče, da greva pisat grafit. Z avtobusom se odpeljeva v mesto. Za Ljubljano Uroš napiše A v krogu, kot anarhija. Opazujem ga z drugega konca. Naslednji dan šok. Pride milica, neki beograjski inšpektor. »Je tu? Z njim morate na milico, ker je mladoleten,« pove.

V sobi za razgovore sedi miličnik in me vpraša: »Kje si bil včeraj v mestu in s kom, kaj sta pila?« »Sok,« mu odvrnem. Poviša glas in ponovi: »Kaj sta pila? Pivo? Si ne upaš povedati pred mamo?« se muza. »Si stražil? Kdo je pisal?« »On,« rečem. »Kaj je to, punk?« vpraša. In zdrdram: »Potpuno uvjerljivo negiranje klasike.« Vse je vedel, pol ure porabi zame.

Kasneje me obišče Uroš in se reži. Miličnik je svetil pri njem v sobi. Izdal me je pri službi državne varnosti. Mati pravi, saj vidiš, da te zajejava. Potem slišim glas miličnika, žrtev pa taka. Imam moralnega mačka in sem prestrašen.

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

MEDSEBOJNI ODNOSI

Veste, kako gre to? No, v našem bloku, vsaj po mojem mnenju, nam gre dobro. Več ali manj se pogovarjamo med seboj, se vsaj pozdravimo. Čeprav marsikdo nima našega bloka za cvet civilizacije, pa je ravno obratno. V »civiliziranih« blokkih se sploh ne pozdravljajo med seboj. Niti ne vedo, kdo živi za sosednjimi vrati. Spomnim se še iz otroških dni, da smo se poznali vsi v stolpnici s 13 nadstropji. Zdaj pa, ko grem k staršem na obisk, same tuje, mrzle, nehumane face furmanskih konjev, ki gredo mimo mene po hodniku. Niti tistega posranega *dober dan* ne znajo sikniti med zobmi. Kje živijo ti ljudje?! V nekem ljubljanskem bloku so našli starostnico mrtvo šele zatem, ko je prismrdelo iz stanovanja. Včasih smo šli k sosedom na kavo. In danes? Zaklenjeni v svoja stanovanja kot v Fort Knoxu. Hvala bogu, da se vsaj v našem bloku to ne more zgoditi.

Torej, kaj storiti? Le tisto, česar ni v slovarju modernega svobodnega demokratičnega slovarja – NASMEH in toplo srce do sosedu. Prijateljstvo je odplavalo v preteklost. Obrekovanje in ljudomrznost pa sta top. Bog se nas usmili.

Taubi

DANI SE

Novo jutro, novo upanje. Mogoče je pa danes ta dan. Dan, ko se bom naučil, kaj je prav in kaj ne. Ne bi se vtikal v božje posle, ampak pozabiti pa ne smem, da sem tudi jaz del stvarstva. Majhen, velik, dober, slab, žejen, lačen, zaspan in zmatran. Imel sem vse, zdaj pa sem star. Star norec. A sem neumen ali pameten? Kakor za koga pa kakor kdaj. Ko sem lačen, sem neumen, dokler se ne najem. To me tolk žre, da jem tablete. Za proti lakoti in za zdravje. Torej, ko sem ornk lačen, pojem škatlo tablet, pa je takoj mal bolj. Tako da jaz hodim rad v Mercator in v lekarno, najprej zdravje, pol kultura. V lekarni je zdravje, pri najboljšem sosedu pa kultura. No ja, vsak ima svoj pogled na kulturo. Za zdravje je pa najboljšo, če te nič ne boli.

Kavica

NEK CESTNIH AJ

GRDI SPOMINI NA PRETEKLOST

Predvsem ko je zunaj grdo vreme, ko piha veter, ko dežuje in ko se spustijo temperature pod ničlo, se vedno spomnim svoje brezdomnosti, ko je bila dnevna prioriteta iskanje polne plinske jeklenke, da naju s punco ni zeblo v bazi. Koliko nam pomeni čist topel prostor, kamor se lahko zatečemo v takšnih primerih. Topla postelja in ključi od vhodnih vrat, pa čeprav le sobica, so najin tempelj in za sobo se zahvalim vsak dan.

Tudi drugim želim, da si poiščejo in najdejo ustrezno bivališče, da gredo izpod milega neba, nekam na toplo, saj je mesec december, in takrat nam vreme nikakor ne ustreza. No, vsaj tistim, ki živijo na prostem, zagotovo ne.

Jenko

BACK TO THE FUTURE

Če tko pomisliš ... leta 2020 bomo ... kere pa cifre ... V unih filmih iz osemdesetih so nam buče prodajali, da bojo avti letel po luftu, že ene deset let nazaj ... In evo nas, mamó pa električne skiroje ...

Tereza Vuk

VESELI DECEMBER

December je nekako mesec veselja in zapravljanja. Jaz osebno pa menim, da je december predvsem čas za družino, tako kot je vedno bil mišljen, in posebej sem hvaležen za svojo drago mamó in svojega zvestega prijatelja Tačka.

Lepe praznike vam želi Igor z družino

POSVEČENO NJEI

Vsi se delajo pametne. Ko si brez cekina, so ostali vsemogočni. Sem razbit in ne morem delati. Ne bom fehtal, žical. Ponujal bom Kralje, da mi ostane dostojanstvo. Imel sem urejeno življenje. Ko sem porihlal stanovanje na Markovcu, me je po 19 letih zapustila. Tako srečen sem bil, pa mi je govorila, da rabi čas. Odtujila se je od mene. Stanovanje končano, pa je zamenjala ključavnico. Tri ure sem sedel na stopnišču in sosedom lagal, da sem izgubil ključe. Pred televizijo je vedno zaspala in takrat sem ji dal poljub na čelo. Nikoli je nisem udaril, zadnje mesece sva se sicer precejkrat skregala. Vedno sta kriva dva. Na pomlad, polno ljubezni, sem izgubil vse. Psa labradorca si deliva kakor otroka. Govorijo mi *verjemi in zaupaj*. Ko se nekaj konča, je čas za nov začetek. Vendar boli!

Tabornik Nes

TIFLA

Jakec ... nekakšna otroška energija ga obkroža, ne znam opisati, kako zares je sladka. Sicer ne zmerom, včasih ga skrbi vseeno preveč prevzamejo, ampak ima to najvnost in nežnost in otroško sanjarjenje, kaj vse še bo doživel, in to je čudovito videti pri nekom odraslih let.

In pred kratkim je še bil v zvezi z eno, ki ga je obsojala, v bistvu seveda zaradi svoje negotovosti, ker so mu vseh tudi fantje ... in potem ga včeraj opazujem z Matjažem v tisti prvi fazi, ko se z nekom spoznaš, ne veš točno, kaj bi rekel, a vsekakor čutiš zblizevanje. Počasno ... Naenkrat pok! Pade tista prava beseda in čez pol ure se zunaj smečkata, medtem ko se stiskata.

Katja Zgoznik

OBLAČILA

Peljala sem se na troli proti domu, ko sem se zaklepetala z gospo, ki je stala poleg mene. Ob pritoževanju, kako šofer vozi v tej gneči, je rekla, da je v stresu, saj se selijo in ne ve, kam z oblekami.

Ha, kot nalašč zame, da naredim nekaj dobrega. Predlagala sem ji seveda Kralje ulice, ki bodo oblačil zelo veseli. Ne vem, ali ljudje pozabijo ali ne vedo, da Kralji zbirajo oblačila na Pražakovi ul. 6. Zato kar pogumno!

Vanja

ANEKDOTE IZ PRODAJE

PRITOŽBE

Načeloma so ljudje izjemno prijazni, ampak včasih se najde tudi kdo, ki meni, da je ponudba Kraljev ulice v nakupovalnih centrih neprimerna. Tako se je zgodilo, da moram od sedaj naprej ponujati Kralje v zunanjih prostorih. Kljub vsemu sem izjemno hvaležen vsem, ki nas podpirajo, in tudi tistim, ki nas ne. Lep pozdrav in hvala.

Igor »G«

DECEMBER

Prišel je december, mesec praznovanja in veselja. Mesec, ko svojim dragim naklonimo tople pogled in obilo želja, za katere upamo, da se bodo v prihajajočem letu izpolnile. In prav meni je gospod, ki se večkrat ustavi pri meni in s katerim vedno rada poklepetam, namenil prekrasno novoletno darilo. Podaril mi je pet Kinodvorovih kart za predstave po lastni izbiri. Ker je letošnji december zame mesec, predan umetnosti, sem se nepričakovanega darila iz srca razveselila. Česa lepšega si ne bi mogla želeli. Omenjenemu gospodu bi se rada zahvalila za toplo in res velikodušno pozornost, s katero mi je polepšal dan in ga naredil nepozabnega.

Špela #277

SIT – LAČEN

Še vedno pride kdaj dan, ko pri ponujanju časopisa zagusti, po domače. Se pravi, da kakšen dan ne moreš zaslužiti niti za minimalni dnevni obrok. Pride dan kot zaklet, lahko stojim cel dan pa nič, prav neviden sem za ljudi. Ko pride takšen dan, sem precej razočaran, saj ne vem, kaj delam narobe, da me ljudje enostavno obidejo.

Ljudje spregledajo, da jaz ne prosim, pač pa ponujam časopis, in da imam doma otroke. Ne, tega ljudje enostavno ne vedo, vedo samo nekateri, ki se z menoj zapletejo v pogovor. Upam, da bo čim manj takšnih lačnih dni in da bo več sitih dni.

Jared

SREDINEC ALI DIGITUS IMPUDICUS

Bil je hladen in deževen dan. Dan, ko bi bil človek najraje doma, pokrit s toplo odejo in dobrim čtivom na razpolago. Žal to v mojem primeru ni možno, zato sem tudi tokrat poskusila srečo in se odpravila na svoje običajno mesto pred garažno hišo na Trdinovi. Odziv mimoidočih ni bil spodbuden, saj so čemerno, skorajda nejevoljno hiteli mimo. V upanju na kakršen koli odziv sem vztrajno ponujala tekoče izvode.

Iz garažne hiše pride gospa, ki me je že na daleč prebadala s pogledom. Prijazno ji ponudim tekočo številko Kraljev ulice, ko mi nepričakovano pokaže sredinca in jezno reče *tebi pa res ne* ter odvihra mimo. Hudiča, tako prostaškega vedenja še naši uporabniki ne premorejo v najhujši stiski, sem pomislila in si skušala neprijetno izkušnjo ne gnati k srcu. Takoj za neollikano gospo do mene pristopi druga, ki je bila priča nastali situaciji. Zgrožena nad vedenjem mimoidoče se mi nasmehe, me sočutno potolaži in vzame izvod rekoč:

»Nič ne skrbi, očitno ima gospa vedenjske težave, saj drugače ne razumem takega odziva na vaš prijazni pristop. Tu imate dva evra. In kar je najbolj pomembno, glavo pokonci, takšni ljudje vas ne smejo potreti. Na daleč se vidi, da se trudite.«

Špela #277

V ČEM JE FORA?

Ko sem izvedela za najnovejšo novico – prepoved prodaje pred trgovinami Hofer –, sem na Facebooku malo prebirala komentarje ljudi. Vesela sem bila, koliko se jih je to dotaknilo in jim je bilo res mar za nas, nato pa šok. Zakaj?

Zakaj? Ker sem videla, kako so ljudje lahko tudi zlobni, in ja, dotaknilo se me je, prizadelo me je, razžalostilo in razjezilo! Omenila bom en komentar, in sicer gospa se je pritoževala, v čem je fora, da lahko vsak ponuja časopis. Zakaj me je to tako šokiralo? Zato ker je dnevno pred trgovinami polno članov in družtev, ki imajo družine, in vse več jih je, več kot bi si lahko ljudje mislili!

Ne ponujajo vsi časopisa za sendvič ali vino, ampak za golo preživetje družine, otrok, ki niso rojeni z zlato, srebrno niti bronasto žlico v ustih. Otroci, ki veselega decembra ne bodo preživeli tako kot otroci ljudi s tako negativnim mnenjem. Ga pa bodo preživeli z ljubečimi starši, na katere so lahko zelo ponosni, saj se za njihovo preživetje odpravijo na cesto ob vsakem vremenu, trenutno hudem mrazu, poleg tega pa morajo pogoltniti vse žaljivke in zaničevanja, ki jih dnevno servirajo ljudje z enakim mnenjem kot dotična gospa, za katero upam, da je ugotovila – kot se je sama izrazila –, v čem je fora, da ponujajo časopis tudi drugi.

SREČNO, KRALJI IN KRALJEVE DRUŽINE.

Nina

Dogodki:

AKCIJA: NAHRANIMO LJUDI

Ratko Stojilković, pirat, aktivist, borec za človekove pravice, zvonar in, kot je sam rekel, čefur, je pobudnik projekta Nahranimo ljudi. Vsak dan v mesecu decembru si je zadal nalogo dostaviti pekovske izdelke socialno ogroženim. Na našem društvu ga videvamo med ponedeljkom in petkom, med vikendi pa hrano dostavlja v ljubljansko zavetišče za brezdomne.

Zakaj akcija Nahranimo ljudi?

Mesec dni sem razmišljal, kaj dobrega lahko storim za ostale v decembru. Ker se spopadam z depresijo, me je izučilo, da s tem, ko pomagam drugim, pomagam tudi sebi, obenem tako ostajam dejaven na različnih področjih. Kot vernik Čezvesoljske zombi cerkve, kjer sem zvonar, sem razmišljal o religijah. Večina goji kulturo posta, sam pa sem se odločil prav nasprotno. V mesecu decembru se bom prav vsak dan posvetil nalogi nahraniti tiste, ki nimajo veliko.

Kako si organiziral izvedbo akcije?

Akcija poteka zelo preprosto. Povezal sem se s pekarstvom in slaščičarstvom ARTI PEK iz Šentvida, ki mi/nam donira svoje odvečne, neprodane izdelke. Povezal sem se tudi s fizičnimi osebami, saj sam nimam prevoza, s katerim bi pekovske izdelke dostavil na cilj. Tako v idejo vključujem tudi ostale, ki se lahko sami prepričajo v vrednost tovrstnih akcij, kjer se lahko že z minimalnim pristopom doseže veliko.

December sem si izbral zaradi njegove simbolne »vrednosti«. Vse sija, lučke gorijo, potrošništvo je na vrhuncu ... Sam sem odraščal v težkih pogojih, bil sem izbrisan, denarja je primanjkovalo, izložbe sem si lahko le ogledoval z zunanje strani. Ugotovil sem, da denar ni največja vrednota. Pravo vrednost ima čas in čemu je namenjen.

Koliko časa je potrebnega za izvedbo akcije?

Prevzem pekovskih izdelkov, pakiranje, razvoz, vse skupaj vzame dve uri dnevno. Rad bi se zahvalil osebam, ki mi

Foto: JN

pomagajo, prijateljema Roku in Adi ter sestri Petri in očetu, ki so mi priskočili na pomoč s prevozom. Verjamem, da se bodo do konca meseca pozivu na pomoč odzvali tudi drugi. Naj poudarim, da mi je taksist, ko je slišal, zakaj sva na poti, samovoljno znižal račun vožnje za petdeset odstotkov. Dobri ljudje so vsepovsod.

Glede na besede g. Rizana Rexhebecaja, lastnika omenjene pekarnice, se lahko nanj obrnemo tudi po novem letu. Je velikosrčna oseba, ki rada pomaga, skozi celo leto gre na roko tudi lokalni osnovni šoli. Z njim sem se vse potrebno dogovoril v pičlih desetih minutah.

Kaj bi zaželel svetu v novem letu?

Sicer bom zvenel kot misice, pa vendar želim vsem predvsem mir na svetu. Od leta 2015 namreč aktivno delam z begunci, vojne, ki jih ženejo na pot, še vedno divjajo. Rad bi, da se ljudje zavejo, da kapital ne upravlja sveta, človek je baterija, ki ga žene naprej. Blaginja za vse, enakopravnost za vse. Predvsem pa želim, da se naravni viri, ki so jedro spora med državami, nacionalizirajo. Korporacije ne bi smele imeti možnosti odločanja o resursih, ki jih premore naš planet.

Jean Nikolič

ČRTOMIR CLONSKY: TRUBARJEVA HIŠA LITERATURE

Foto: JN

V mesecu novembru je v Trubarjevi hiši literature svojo poezijo bral Črtomir Clonsky Vrhovni, legendarni pank stihoklepec slovenske diaspore. Tokrat se z njegovo mantro – imam svoje mnenje pa se z njim ne strinjam – ne morem strinjati. Črtomir Clonsky ima za povedati veliko. Njegova poezija je brutalna, resnična, brez dvoma ti da misliti.

Skozi interpretacijo, podprto z vizualnimi podobami, so njegovi liki oživel, njegova čustva prav tako. Clonsky ima svojo vizijo. Lahko jo razumeš, lahko pa rečeš, kaj za vruga. Poezija iz druge dimenzije. Užijete jo lahko na strani 21.

Menda so ga ugrabili kot otroka. Pa ne okol govort!

Jean Nikolič

GOGIJEVO ŽIVLJENJE: ZLO RAD SEM JAZ, 12. DEL

En lep sončen pozdravček vam privoščim iz samega srca. Res! Veste, dragi bralci, da pišem v veliki meri le zase, a prav lep občutek je, ko veš, da svoje življenjske dogodivščine deliš lahko še z nekom drugim. Zame je pisanje neke vrste terapija, saj odkar pomnim, rad pišem. Eden izmed mnogih mojih darov je prav pisanje. Upam si trditi, da ako bi me življenjska pot zanesla v igralske vode, bi definitivno pograbil zelo veliko filmskih nagrad. Za svoje pisanje lahko rečem, da je solidno, vendar to še ni vse, kar znam.

Za vse je potreben čas, saj za pisanje ni urnika. Po sebi vem, da ko me pograbi želja po kakšni izpovedi, preprosto sedem za pisalni stroj in se izpovem. Trak, kot da bi šel k spovedi. Tu smo po veliki večini vsi pisci isti. Pišemo in pisali bomo, dokler smo živi, saj nas to drži pri življenju. Izpoved kot spoved. Zakaj pa ne. Resnica boli, pravijo. Kakor koga, pravim jaz. Sicer me pa za mnenje drugih sladko briga. Vsak ima popolno pravico do lastnega mnenja. Verjetno se nekateri bralci zgražajo nad mojimi zgodbami. Za take imam rešitev: naj jih preprosto nehajo brati, ako se bodo tako boljše počutili. Osebnost se tudi jaz zgražam nad početjem naših in tujih državnih voditeljev. Pa kaj. Njih tak in tak sladko briga za mene in meni podobne. Ampak tak pač to je in tak bo to na veke vekov tudi ostalo. Ljudje smo si različni.

Veste, po cele dneve presedim na balkonu in opazujem mimoidoče, kako hitijo po raznoraznih opravkih. Ugotovil sem, da sem veče lenoba. Po cele dneve, razen ko kuham, jem ali

gledam TV, pišem in berem. Ko moram iti denimo k doktorju, sem dva dni prej slabe volje. Slabe volje pa sem zato, ker se počutim med ljudmi manjvrednega, saj sem invalid. Enostavno nočem, da me pomilujejo gledajo. Nočem niti poizkusiti s prodajo našega časopisa, saj enostavno nisem navajen neomamljen dolgo biti dobre volje. Prav ste me razumeli. Jezen sem na svoje življenje, jezen sem sam nase, in ko sem take prešerne volje, sem zelo rad sam. Počakam pač, da tak napad mine, in življenje lepo uživam dalje.

Pa še nekaj vam morem povedati. Kmalu dobim novo zobovje. Umetni gepis za umetni nasmešek. Napol bom že umeten. Živim pa le in zelo srečen sem, da živim. Slaba volja gor ali dol, takšno je pač moje življenje, moja usoda, moja pot. Do smrti ima vsak pravico živeti, pa naj je hudoben ali pošten, nima popolnoma nobene veze. Ko pride čas za odhod s tega sveta, ne moremo storiti nič, da bi spremenili, kar je bilo. Ne, ne moremo, le umremo lahko. Smešno, neda? Živimo, da umremo. Važno pa je le to, kako živimo in ali smo z življenjem zadovoljni. Osebnost sem s svojim življenjem zelo zadovoljen in ga ne bi menjal za nobenega drugega. Enostavno sem zelo rad jaz. No, tale moj jaz vas za danes tople pozdravlja, s stalnimi čavči, adijo in seveda arrivederci!

Goran Šrok – Gogi

SAMOMOR IZ ZASEDE

»Ful me ma, da bi blog ali pa neko kolumno pisal,« se mi je zapisalo na Messengerju v klepetu z novo znanko. In Satanov angel medmrežja mi je vrgel hudičovo seme v mednožje: »Ja. To je to. Tudi jaz pišem kolumno. Tudi za Kralje ulice pišem. Kaj pa, če bi pri njih poskusil?« In sem. In pišem. In berete, kar sem napisal v vsej svoji mesijanski maniri Odrešenika. Življenje je tako preprosto, mi ga pa tako zelo kompliciramo, ker se mu bojimo reči da, ko nas preseneti z neznanim. Zona udobja je hudič sama po sebi. Družina, družba, šola, država, vsi dobrohotni in skrbni so nas ukalupili v tisto pokorno uporabniško potrošniško formo, ki jim koristi. Ali ta forma, ta oblika, ta skupek znanj, pravil, prepovedi in ukazov služi tudi nam? Ali služi meni? Tebi? Včasih. Občasno. Najbolj se seveda smejejo kreatorji pravil, ki so jih ustrojili sebi v prid. Mene vse življenje nekaj utesnjuje. Za nekaj let mi uspe vse nekako obvladovati, krmariti med zdaj, bom jutri, zakaj nisem včeraj, mogoče nekoč, to ni zame, ne znam, ne morem, bo že, bo drugič boljše, saj ni tako slabo, dobro je, za koga je, skromnost je lepa čednost. Vrabec v roki in golob na strehi me obiščeta vsake toliko. Po krvavih kolenih in krvavečega nosu od vzponov in zvitih gležnjih in polomljenih rebrih od padcev in zgrešenih stranpoti se še kar po trebuhu plazim proti nekemu nekoč. Kot irske ženske, ko je Španska armada nasedla na obalah Smaragdnega otoka in so hrepenele po semenu južnih gusarjev, da jim oplemenitijo genski bazen in prekličejo prekletstvo incesta. Vsakdo želi zdravega otroka. Majhne gorske vasice jih nimajo. In ena taka vasica se počutim, kjer se vsi med sabo parijo in rojevajo vodenoglave lepote. Spet drugič se počutim jalovega. Neplodnega. Nekoristnega. Nikomur za vzor. In potem se je zgodilo, da sem imel samopomilovanja in sluzastih izgovorov dovolj. Odpravil sem se

na preprih morja. Zazrl sem se v pozabljena notranja obzorja in zapel.

Zaprle sem se v lokal. Kockam z življenjem. Velika kavarna so mu rekli temu propadlemu kazinoju. Središče Vesolja in tračarije je bil. Kot jaz. Zdaj pa nama omet odpada, vodovodna napeljava pušča, streha se je ogolila in celo vrata ne tesnijo več. Kakšen preprih. Za mesec dni sem šel živeti v kavarno, kjer sem spal, jedel, sprejemal goste, pisal in se iskal. Vmes sem se seveda parkrat izgubil. Nek dnevnik je nastal. Knjiga hoče biti. Blog mu odteguje. Morda ga kolumna oplodi. Iluzija veličine me je obiskala. Srota Jerica. Pehta nedepilirana kvazi feministična. Koga pa zanima, da sem bil noro zaljubljen v žensko, ki mi je podarila dva otroka, ki sta po meni podedovala smisel za humor, seksapil, postavo in inteligenco, po mami pa vsak svoje stanovanje? Komu naj razlagam, da mi je smrt vzela moža, ki mi ga je bivša žena našla?

S kom naj delim 20 let Maribora, 20 let Ljubljane in 15 let Londona? Kdo bo to razumel? Še tiste najzvestejše kuzle, ki so me čuvali pred volkovi, sem odgnal. Morda pa vesolje pošlje zapisano v oči tistih, katerih duša je pripravljena in se ušesa zavedo, da je čas ukazati srcu, da požene kri v otrple odrgnjene ude, in kraste pozabe končno prekrijejo rane spomina in jih koža, debela kot podplat, čez in čez preraste.

Črni ptič me je na smrtni postelji ljubljanske onkologije nadrl kot garjavega psa: »Pustim ti ostati, če imaš še kaj dat.« Imam še zmeraj odmeva v prestrašenih kosteh. »Imam«, me preganja dan za dnem. In danes pljunem prvi biser v svinjak. Illusion of grandeur je res hudič.

Da HIV-statusa sploh ne omenjam. Se beremo prihodnjič.

Renato Volker – Rene

JE ZASVOJENOST NAČIN SAMOZDRAVLJENJA, SAJ ŽENSKÉ, KI SO ŽRTVE NASILJA, POGOSTO NE PREPOZNAJO, DA SO ŽRTVE?

Maribor, 20. novembra 2019 – V mesecu boja proti zasvojenosti in ob 11-letnici delovanja Sprejemnega centra Ruše, Društva Projekt Človek, se je danes zgodila pomembna okrogla miza z naslovom: »Ženske med zasvojenostjo in nasiljem – Kdo mi lahko pomaga iz začaranega kroga?« Z okroglo mizo so v Društvu Projekt Človek opozorili na zelo ranljiv in neenakopraven položaj žensk, saj je v njihovih programih med ženskami okoli 70 % tistih, ki so zasvojene in so hkrati tudi žrtve nasilja. Zasvojenost pri ženskah je ali posledica izpostavljenosti nasilnemu vedenju ali pa zasvojene ženske postanejo žrtve nasilja. Še posebej skrb vzbujajoče je, da je od leta 2017 pa do danes od 1985 uporabnikov le 309 (15,5 %) žensk, kar pomeni, da ženske težje poiščejo pomoč kot moški. Zato je še posebej pomembno informiranje o možnostih pomoči, ki so jim na voljo.

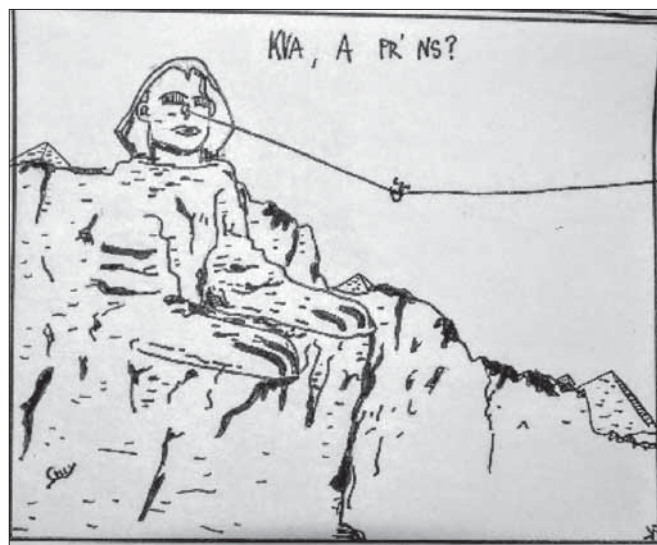
Polno dvorano Narodnega doma je nagovorila predsednica Društva Projekt Človek, Suzana Puntar, ki je izrazila potrebo, da bi tej problematiki prisluhnili tudi odločevalci: »Blagostanje države je odvisno od blagostanja njenih posameznikov in ranljive skupine so njen zelo pomemben del.«

O posebnostih ranljive skupine, torej zasvojenih žensk, ki so tudi žrtve nasilja, je spregovorila dr. Vesna Leskošek, redna profesorica na Fakulteti za socialno delo, ki je vodila okroglo mizo: »Ženske so večkrat žrtve nasilja kot moški. Presečišče med nasiljem, zasvojenostjo in duševnim zdravjem je spolno specifično. Specifičnost potreb žensk nastaja zaradi njihovega družbenega položaja.« Sodelujoče na okrogli mizi je pozvala, da pojasnijo: »Kako vaši programi pomoči naslavlja specifičnost problematike žensk, ki so zasvojene in hkrati žrtve nasilja?«

Da se zadeve spreminjajo in naslavlja prav posebnost obravnave zasvojenih, je pojasnila Mateja Lajh, socialna delavka na Enoti za bolezni odvisnosti Univerzitetnega kliničnega centra: »Psihatrija se odziva na posebnosti problematike zasvojenih žensk, ki so žrtve nasilja. V ta namen smo zaposlene poleg medicinskega osebja tudi socialne delavke, ki navežemo prvi stik z žensko, ki je v stiski. Včasih so te stiske res hude. Obravnava pa se začne takoj.«

»Tudi v Društvu Projekt Človek izvajamo posebne terapevtske skupine, ki so namenjene ravno vsebinam žensk, ki so bile deležne fizičnega, psihičnega in spolnega nasilja. V varnem in terapevtsko naravnanim programu, kot je Terapevtska skupnost za zasvojene starše z otroki, ki je edina v Sloveniji, lahko travmatične izkušnje nasilja in zasvojenosti premagajo tudi ženske, ki so matere, ter na ta način obvarujejo svoje otroke pred podobno prihodnostjo,« je dodala Dora Pal, strokovna vodja v Društvu Projekt Človek. Specifičnost potreb žensk posebej naslavlja tudi v Varni hiši Maribor, ki deluje pod okriljem Centra za socialno delo Maribor. Anka Fingušt, vodja Varne hiše Maribor, je povedala: »Mi nudimo pomoč ravno ženskam, ki se soočajo s posledicami nasilja. Pogosto so te ženske tudi zasvojene z alkoholom. Da lahko zagotovimo ustrezno pomoč tem ženskam, sodelujemo tudi z zunanjimi institucijami. Naš program ni le namestitev, ženska mora biti tudi sposobna slediti programu pomoči.«

Prav zaradi specifičnosti potreb žensk, ki so zasvojene in hkrati žrtve nasilja, je nastala leta 2010 Varna hiša Stigma, ki je edina v Evropi, ki nudi varno nastanitev aktivnim uživalkam prepovedanih drog. Te imajo tako možnosti varne nastanitve in umika pred krutim vsakdanom, prežetim z verbalnim, fizičnim

Fedja Kovč

in spolnim nasiljem. Sabina Zorec, vodja Varne hiše Stigma, pojasni: »Z namestitvijo uporabnice prepovedanih drog hitro zmanjšajo druga ogrožajoča vedenja, kot so prekinitev zlorabljačih in nasilnih odnosov, količine uživanja prepovedanih drog, kriminalnih vedenj ipd. Gre za ženske, ki so hudo travmatizirane iz otroštva, in na podlagi naših izkušenj te ženske drogo uporabljajo kot način samozdravljenja. Ob varni namestitvi, podpori in učenju socialnih veščin tudi poseganje po drogah upade.«

O posebnosti spolnega nadlegovanja in nasilja je spregovorila Nika Kovač, antropologinja in direktorica Inštituta 8. marec: »Spolno nasilje se najpogosteje dogaja v varnih okoljih (družini, izobraževalnih ustanovah, zdravstvenih ordinacijah). Njihove izkušnje pričajo o tem, da žrtve ne zaupajo institucijam, kot sta policija in sodišče, zato ženske z izkušnjo spolnega nasilja niti ne poiščejo pomoči. Poleg tega institucije in mediji ne jemljejo resno zasvojenih žensk, ko poročajo o nasilju. Pogosto se že same ženske ne prepoznajo kot žrtve nasilja in o tem spregovorijo le ob podpori strokovnih delavcev.«

Sporočilo okrogle mize je zelo jasno: kot družba prepogosto spregledamo eno najbolj ranljivih skupin v svoji družbi. Huda travmatiziranost in minimaliziranje nasilnega dogodka ožje družbe botrujeta k temu, da žrtve nasilja svoje storilce težko prepoznajo kot odgovorne. Še posebej skrb vzbujajoče je tudi, da žrtve sploh ne prepoznajo, da je to, kar so doživele oz. doživljajo, prav zares nasilje. Programi pomoči, ki jih potrebujejo, so zato zelo specifični, saj je problematika, s katero se soočajo, zelo obsežna in prepogosto iz začaranega kroga zelo težko izstopijo. Za blagostanje naše družbe je zato pomembno, da odločevalci in strokovnjaki kot tudi posamezniki začutimo odgovornost do ranljivih skupin; da smo kritični do nasilja in zasvojenosti ter dovolj odprti, da slišimo tiste, katerih kriki niso slišani. Ob tem pa se zavzemajmo za tiste, ki se ne zmorejo boriti zase. Izkušnje strokovnjakov jasno pričajo o tem, da zasvojene ženske, ki so žrtve nasilja, same to zelo težko naredijo.

Društvo Projekt Človek

IZ DNEVNIKA 18-LETNE SARE

Foto: osebni arhiv

14. 12. 2015

Cajt novoletnih zaobjub! Folk bo več časa posvetu šoli pa mehal bodo pit v zvezdi, zrihtal si bodo jobe prek študenta! Ful je dobr vrjet vase. Tist en teden v januarju, ko se dejansko držiš zaobjub. Pol itak propadejo :D kakšne so moje?

- mardila bom matematiko
 - začela bom hodt na prve ure
 - mehala bom gledat Titanik 100x na mesec
 - nehala bom mislt, da sm zalublena v usazga modela z dolgimi lasmi k posluša Bon Jovi
 - zalivala bom rože!!!
 - mehala bom pozabljat marele na busih
 - probala bom špangle
 - nehala bom kadit
 - ob vikendih ne bom spala do 15h
 - zmankal mi je idej
- Evo. Če mi rata držat tole en mesec, bom sama seb idol. LP

Silhuete večno ponavljajočih se blodenj
se zlivajo kot povodenj čez miselni svet,
je vse le privid, iz boleznega duha izvit,
v klešče ujet jutranji svit črnega sonca,
ki seva temačno svetlobo, dušečo, togo.

Prividnost, kot pobeg v varna zatočišča,
coprnija, ki pričara lažniva preročišča,
životarjenje kraj umrlih miselnih svetov,
kričavo čaščenje zlih, hudobnih duhov,
romanje do prekanjenih bogov svetišča.

Martin Škafar

BREZDOMSTVO ŽENSK

Društvo Kralji ulice je od začetka leta 2019 vključeno v evropski projekt Erasmus+ *Brezdomstvo žensk*. Projekt bo trajal še do pomladi 2021, vanj pa smo vključene organizacije na področju brezdomstva iz šestih različnih držav: Združenega kraljestva, Irske, Finske, Danske, Poljske, Madžarske in Slovenije. Projekt temelji na izmenjavi znanj in različnih praks. Brezdomstvo ima več oblik, evropska definicija pa deli brezdomne v štiri kategorije:

- brez strehe (ljudje, ki spijo zunaj ali v zavetiščih),
- negotova bivanja (začasno bivanje pri sorodnikih ali prijateljih, ljudje, ki živijo pod grožnjo partnerja ali sorodnikov),
- brez stanovanja (ljudje, ki bivajo v zavetiščih z določenim časom, ženske, nastanjene v varnih hišah, ljudje v azilnih domovih, zaporih) in
- neprimerno bivanje (v avtu, prikolici, ilegalna zasedba stavbe – skvotanje).

Brezdomne ženske se znajdejo v vseh omenjenih kategorijah. V Sloveniji sicer nimamo točnih podatkov o brezdomnih.

Ocene pa kažejo, da je med brezdomnimi več moških kot žensk. V odstotkih je med brezdomnimi brez strehe nad glavo 14 odstotkov žensk, drugo so moški. Ženske, ki spijo na prostem, imajo pogosto kombinirane potrebe, kar se kaže kot odvisnost od alkohola in ali drog ter prisotnost psihiatrične diagnoze. Pri kompleksnih potrebah so ženske velikokrat v t. i. vrtljivih vratih, kjer jim programi zdravljenja odvisnosti zapirajo vrata, saj želijo najprej stabilno duševno zdravje, medtem ko jim psihiatrične ustanove zapirajo vrata, saj menijo, da morajo najprej na zdravljenje od odvisnosti. Ta pojav žal ni nov in je prisoten tako med ženskami kot moškimi.

Najpogostejša oblika brezdomstva žensk je negotovo bivanje in je skrito pred javnostjo. Nekatere lahko tako bivajo več let ali celo življenje, ne da bi okolica vedela za to. Ženske so namreč v večji nevarnosti, da bodo postale žrtve nasilja, najpogostejše s strani ljudi, ki so jim blizu (starši, partnerji, drugi sorodniki). Nasilje ima različne oblike. Najbolj vidna in jasna sta spolno in fizično nasilje. Navadno pa se v partnerskih zvezah najprej začne z ekonomskim in psihičnim nasiljem, pri katerem povzročitelj nasilja poskrbi, da je žrtev prepričana, da nima možnosti upora, saj ji odvzame denar, samozavest in navsezadnje glas, s katerim bi se lahko branila. Takšna osama poskrbi, da imajo ženske, ki so žrtve nasilja, občutek, da nimajo kam, in ostanejo pri storilcu ali pa nimajo moči, da bi storilca prijavile.

Ženske, ki so žrtve nasilja, se lahko zatečejo v programe varnih hiš in materinskih domov. Bivanje v njih je ena izmed oblik brezdomstva, saj v teh programih lahko bivajo določen čas. Seveda se po zaključenem bivanju iščejo namestitvene možnosti, da se prepereči dolgotrajno brezdomstvo. V varnih hišah (z nekaterimi izjemami) pa ne sprejemajo žensk, ki so žrtve nasilja in so hkrati odvisne od ne/dovoljenih drog. Trenutno v Sloveniji deluje ena varna hiša za ženske uporabnice nedovoljenih drog, ki jo vodi Društvo Stigma. Brezdomstvo je težko definirano, saj ima več podkategorij. Hkrati je zelo fluiden pojav, saj oseba prehaja med vsemi zgoraj naštetimi oblikami. Biti na ulici in hkrati biti ženska navadno

pomeni dvojno stigmo in izpostavljenost nevarnostim.

Angleške raziskave kažejo, da so ženske pogostejše žrtve nasilja, ta verjetnost pa se še poveča, če so brezdomne. V omenjenih raziskavah so ženske navajale, da če nimajo kam in so primorane spati zunaj, se oblečejo kot moški in poiščejo skrite prostore. Nekatere ne vidijo drugih možnosti, kot da se »zatečejo« k ljudem, ki jim nudijo prostor, namestitev, ampak za določeno ceno (seks, droge, alkohol ...). Ti dogovori so včasih zelo jasni in povedani naglas, včasih pa so zamaskirani v partnerstvo, kjer ljubezen nadomeščata nasilje in kontrola. Pot iz teh zvez pa je dolga in zapletena, vendar možna.

V tujini poudarjajo, da so posebej pomembni programi, ki so namenjeni samo brezdomnim ženskam: dnevni centri, zavetišča, hostli, nastanitve. Posebna pozornost je namenjena občutku varnosti žensk v programih. Občutek varnosti pa ne temelji samo na objektivnih dejavnikih, kot so ograja, skrita lokacija, geslo za vstop, ampak na odnosu med uporabnicami in zaposlenimi, ki temelji na zaupanju in odkritosti. Predvsem pomembna tema med ženskami je materinstvo, ki mora biti del delovnega odnosa vsakega programa, namenjenega za ženske. V Sloveniji nimamo programa, namenjenega izključno za brezdomne ženske, kar je priložnost, da lahko na tem področju še marsikaj naredimo. Po podatkih Društva Kralji ulice je 10 % vseh uporabnikov_c dnevnega centra žensk, v številkah govorimo o med 50 in 100 ženskah. Na društvu smo v zadnjem letu začeli izvajati dejavnosti, namenjene izključno ženskam. Začelo se je s podporno skupino, sedaj potekajo športna delavnica in občasni obiski kulturno-izobraževalnih ustanov. Na začetku smo naleteli na precejšen odpor obiskovalcev dnevnega centra pri ustvarjanju prostora, namenjenega samo ženskam, kar je sestavni del odpora do sprememb. Zanimivo je bilo, da je bil ta odpor prisoten tako pri ženskah kot pri moških. Po enoletnem izvajanju pa vsi opažamo pozitivne spremembe, saj brezdomne ženske dobivajo svoj glas in imajo svoj prostor.

Glede na vso statistiko in prakso iz tujine so prostori, namenjeni samo ženskam, še kako pomembni. Ob vseh teh podatkih pa se odpirajo še nove dileme – kaj se pa dogaja s pripadniki LGBT-skupine na področju brezdomstva? Samo zato, ker glas še ni prišel do nas, ne pomeni, da brezdomnih iz te skupine ni.

Ines Jaušovec

Rezultati raziskav o brezdomstvu v Angliji:

- brezdomni imajo krajšo življenjsko dobo; pričakovana življenjska doba za moške je 44 let in 42 let za ženske;
- 1 od 20 žensk doživi nasilje s strani svojih bližnjih in 1 od 100 moških doživi nasilje s strani svojih bližnjih;
- 84 % vseh žrtev nasilja so ženske.

Gostujoči kolumnist:

Matic Munc

PRAVICA BITI ČLOVEK

Foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Berem 95 tez za izhod iz slepe ulice vzgoje in izobraževanja in zraven zagreto kimam, ker je pater Gržan tako pronicljivo zadel resnične boleče teme našega sistema. Povrh vsega pa ponuja povsem izvedljive rešitve, ki pa so predvsem rešitve v miselnosti, v duhovnem obratu. Berem tematsko številko o podnebnih spremembah in me je groza, ker se počasi zavedam, da je problem veliko večji od zgolj površinskega govorjenja, da moramo pač nekaj narediti za planet. Rešitve niso več tako tehnološke, temveč družboslovno-humanistične ... Potreben je obrat miselnosti, ponovno, ker samo tehnologija ne zmore ponuditi ustreznih rešitev v dovolj kratkem času, da bi bil izogib katastrofi možen. Včeraj v avtu mi je sodelavka povedala, da naj bi trgovinska veriga Hofer prepovedala prodajo Kraljev ulice pred svojimi trgovinami. Prišel sem domov, se vrgel na internet, videl, da je to res in da je hkrati že prišlo do omilitve stališč. Oddih je zgolj kratke sape, saj se je trgovski gigant mogoče ta trenutek umaknil, vendar incident priča o stanju duha. In ta je slab.

Seveda pa je glavni motiv za tole pisanje obisk gledališke predstave Pravica biti človek v Lutkovnem gledališču v Ljubljani. Mladi so sami, ob pomoči profesionalcev, kreirali odlično državljansko aktivno odrsko delo, ki ga odlikujejo neposrednost, kreativnost in pogum. Sprašujejo vse nas, ali jih sploh slišimo. No, jih ne. In po obisku se je oblikovala mala spletna kampanja, ki še vedno poteka, da bi politiki prišli v teater. Kaže bolje kot na začetku, nekateri odzivi so pozitivni, je pa mnogo ignoriranja. Ne želim pisati o tem, temveč o ozadju v miselni kulturi na splošno, ki proizvaja takšne vzvišene odzive odločevalcev na težave ljudi.

Neoliberalni trgovec z dobrinami ali politikami vidi pred seboj zgolj dobiček, ki se lahko meri v denarju ali volilnih glasovih. Na tej poti ga ne zanimajo občutki ljudi ali njihove pobude, z njimi zgolj manipulira v svojo korist. Ne vidi širše slike, zgolj svoj partikularni interes, ki je kratkoročen. Do naslednjega kvartala, do naslednjih volitev ... Ravno podnebne spremembe pred nas postavljajo izziv za naslednje stoletje in dlje. Mnogih posledic današnjih dejanj v resnici ne bom doživel in lahko bi mi bilo vseeno. Naj se s tem ubadajo moji nasledniki! Lahko bi tako razmišljal, saj tako razmišlja polovica sveta. In ta odtujeni način razmišljanja in posledično delovanja je tisti, ki nas je pripeljal v slepo ulico in očitno ne gre naprej. Pater Gržan in podobno misleči resnični humanisti ponujajo drugačno paradigmo razmišljanja, in tega je veliko v svetu. Povezovanje, strpnost, iskanje modrih rešitev, skrb za okolje ... Vse to so zametki drugačnega pogleda na svet, na nas, na vse okoli nas. Edino vprašanje, ki mi ostaja odprto, je, kateri način mišljenja bo prevladal. In to bom doživel. V naslednjih desetih letih bo postalo jasno, katera smer razmišljanja bo zmagala v tej vojni, ki poteka tam zunaj. Ta smer bo določila tisto oddaljeno prihodnost.

Zadnja leta sem bil precejšen pesimist glede naše prihodnosti, vendar postajam zmeren optimist z zelo trdnimi realnimi tlemi pod nogami. Ne, ni dobro. In še nekaj časa ne bo dobro. Je pa upanje, da bodo novi mladi, neobremenjeni in pošteni, prevladali na tem planetu starcev. To bo evolucija misli ali je pa pač ne bo. Še vedno me čaka temni pesimizem, ki ga že dobro poznam in se lahko zatečem v njegov objem. Ni dobro in šlo bo samo še na slabše ... Tako šepeta in vabi. Vidim, da je skušnjavec dobil veliko pristašev. Kako ne bi videl, če sem bil še pred kratkim eden izmed njih. Žal dolgotrajno temno pesimistično stanje priključuje tudi grenki cinizem in grenkobo in je tako res težko živeti.

Oni dan sva sedela v preddverju Cankarjevega doma in čakala na film. Mimo naju so šepali legende slovenske Akademije in med njimi tudi vojaki, ki so bili potem kasneje predmet takega zgražanja. Prvi med enakimi je podelil kos kovine za na prsi rektorju, stražo so držali robotizirani vojaki in ploskali so akademski metuzalemi, ki se zagrizeno oklepajo svojih pozicij. Cela predstava za elito, ki je ponovno razklala javnost. Akademiki ne želijo uniform, predsednik ne razume ničesar in zdaj se kregajo okoli tega. Debata me ne zagreje. Tako eni kot drugi ne vidijo, da so že zdavnaj v uniformah. Politiki v svoji rigidni pozi, kjer predsednik ne zmore toliko človečnosti, da bi odgovoril na vabilo mladih na gledališko predstavo in se obdaja z vojniki, in drugi, vzvišeni profesorji megle, že davno v uniformah svojih steklenih akademskih stolpov, zaslužni in redni, mojstri preobračanja besed in žužnjanja prežvečenih teorij. Oboji ste zreli za smetišče zgodovine, politiki za foto termine in profesorji brez humanizma. Enaki ste, zato vas to tako jezi. In povsem prav je, da vam pod grožnjo pušk delijo odlikovanja brez vrednosti, »pleh za joške«, točno tja sodite.

Berem nazaj tale zapis. Mogoče deluje nekoliko hektičen, nametanih je idej, anekdot, vendar toliko tega se nabere v vmesnem času. Želim si, da bo v letu 2020 veliko vročih debat o esenci, o resničnih problemih, resničnih rešitvah ... Upam, da bo vroče leto idej, nestrinjanja in argumentiranja. Upam, da bo luč znanja posvetila v oči vseh tistih, ki zblojeno vandrago po svetu potrošništva. In seveda najbolj od vsega upam, da miselnost mladih prevlada in odplakne zatohle poglede preživetih starcev. Starcev v glavah, da ne bo pomote. Pater Gržan jih šteje 61 in je sodobnega duha, in takšni so vsi tisti, ki so ohranili svežino v duhu in srcu. To si res želim.

In želim si, da bo na predstavo Pravica biti človek v januarju prišlo vsaj 20 politikov, čeprav je prostora za 150 njih. Sem le zmeren optimist. Da bodo sedeli, poslušali in potem sodelovali. Iskreno, ostro, pogumno ... tako kot to počno mladi. Vsem vam pa, da boste imeli topel dom, streho nad glavo, nekaj za v želodec in nekaj za po grlu, dobre prijatelje in veliko smeha. Na koncu nas reši le še humor, sploh če bo šlo vse skupaj po poti v maline. Se bomo vsaj smejali ob tem.

NE JEMLJI SI K SRCU

Da nisi spil mamine kave.
Da imaš hipersenzorične motnje,
ker jemlješ preveč tablet.
Da si se odselil od doma.
Da si se pustil zapreti v UPK Polje.
Da si šel k vojakom.
Da nisi šel k eksorcistu.
Da nisi imel svojega pank banda.

Črtomir Clonsky

Kraljevi recenzor:

ŠPANSKI BORCI: VRTOGLAVI PTIČI, I. KOVAČ & EN-KNAP

Odbitek robotiziranih ptičev v totalni popizditis. Kako drugače oceniti to predstavo? Moderni časi, ko je računalnik tudi gospodar naših gibov. In gracioznost grupe En-Knap, kot da bi si na vsak način hotela podrediti to mašinerijo sodobnega življenja.

Gracioznost gibov (se ponavljam, kot se ponavlja vse v sedanjem času) je bila prava toplota življenja in Hadalinov glas, ko bi vsaj malo približno tako danes čivkali, skovikali (ali kaj že) meščanski ptiči, bi jih bilo veselje pogledati in poslušati. Torej ... mislim, da nam Vrtoglavi ptiči dajejo vedeti, da smo vse globlje zabredli v robotizacijo življenja. Ali pa se motim. V poduk in v opozorilo. Do tu smemo, naprej pa ...

Taubi

Foto: arhiv Španskih borcev

KRIŽANKE: KONCERT SAMOSPEVOV, VITEŠKA DVORANA

Nejc Lavrenčič na klavirju in Andreja Zakonjšek Krt na sopranu. Skratka en klasični duo. Pa kaj! Eden nabija po klavirju in drugi razteguje svoje glasilke. Ko bi bilo le to. Pa ni! Vsaj mene sta izstrelila.

Kam? Ne vem. A vem, da je bilo tam bolje kot v tem turobnem vsakdanu življenja. Duparc, Poulenc, Savin, Ipavec, Wolf ... Jih morda poznate? Jaz jih do tega večera bolj ali manj nisem, pa jih zdaj in ne verjamem, da bodo šli tako kmalu v pozabo. Skratka, ko se tisti bataljon klavirskih tipk spravi v svoj red (harmonijo) in zraven še igra sopranskih glasov, človek nima besed.

Romantika. Kaos. Ljubezen. Hrepenenje. Pa še kaj bi se dodalo. In po koncertu? Nič. Domov, podoživljati golaž te muzike.

Taubi

Foto: Janez Kotar

DRAMA KAVARNA & KREATORIJ DIC: ZIMSKO POPOTOVANJE, 9. IN 10. 12.

Ne spomnim se več, ali sem se sam javil, da napišem recenzijo, ali pa so me določili kar kraljevi gledališčniki sami. V vsakem primeru ni najbolj na mestu, da jo pišem jaz, saj sem na nek način vpleten v dogajanje okoli predstave, vendar pa je časovna stiska pred tiskanjem časopisa prevelika, da bi se obotavljal.

Predstavo Zimsko popotovanje oziroma *Die Winterreise* po predlogi Franza Schuberta sem si ogledal v Dijaškem domu Ivana Cankarja. V intimnem okolju, ki so ga ustvarili izvajalci, smo se obiskovalci ke počutili domače, skoraj kot v svoji dnevni sobi. Življenjske zgodbe, ki so jih delili člani ce gledališke skupine Kralji ulice, so se tako lahko še bolj dotaknile občinstva. Pianist Nejc Lavrenčič zgodbe oživi s svojimi spretnimi prsti, dopolnjujeta ga baritonist Lovro Korošec ter dramski igralec Klemen Janežič z recitalom. Klasična glasba, samospjev, recital, dramska igra, življenje, združeni v eno.

Ne želim, da moje pisanje zveni kot poveljevanje, saj sem, kot sem že omenil, vpleten v celotno dogajanje. Polagam pa vam na dušo: če le najdete čas, ujemite ponovitve, ne bo vam žal. Predstava je pristna, surova. Črpa iz čustev in osebnih stisk posameznika ce, s katerimi se ni težko poistovetiti.

Za gledališko skupino Kralji ulice nastopajo Taubi, Čuri, Špela,

Foto: Kaja Kristovic

Pero, Martina in Patricija. In prav vsi si zaslužijo pohvale. Pod režisersko taktirko Tatjane Peršuh so zasijali in stopili ob bok akademikom.

Jean Nikolič

HALA TIVOLI: SKRIVNOST USPEHA, MARIE DIAMOND, 16. 11.

16. novembra sem bil povabljen na motivacijski dogodek stoletja v Halo Tivoli, govornica je bila Marie Diamond. Povsem naključno sem slišal oglas na radiu in takoj pomislil, da to ne more biti naključje. Z zakonom privlačnosti in *The secret of success* sem se preko znanke prvič seznanil pred kakimi petimi leti. Takrat še nikakor nisem verjel v te stvari in tudi znanca mi je zadevo malo čudno predstavila in sem menil, da gre za babje čenče. V preteklih letih sem namreč sam razvozlal skrivnost sreče in tudi dobil nešteto dokazov o obstoju zakona privlačnosti. Presrečen sem bil, ko je organizator podaril štiri vstopnice za dogodek, ki sva se ga udeležila skupaj s prijateljico. Šel sem popolnoma brez pričakovanj, saj mi večina interpretacij zakona privlačnosti in skrivnosti ni bila všeč.

Tokrat pa prijetno presenečenje. Odlična interpretacija, podkrepljena z osebnimi izkušnjami govornikov. Zvezda dogodka Marie Diamond je bila res *out of this world*. In med potekom samega dogodka se je v meni marsikaj premaknilo. Ponovno sem se spomnil na pot svoje osebne legende in iskanja svojega zaklada. Dobro so bile tudi mlade govornice iz Slovenije. Najbolj sem bil pa impresioniran nad dr. Šinigojem, ki je odlično predstavil moč misli in dodal nekaj primernih humornih vložkov.

Po dogodku sta v meni zopet zaživela mirnost in optimizem. Prepričan sem, da se ga nisem udeležil naključno, nasploh je bila celotna organizacija dogodka izpeljana vrhunsko in še enkrat zahvala organizatorju za podarjene karte. Tudi prijateljica je bila navdušena.

Miha Čurman - Čuri

023
KRALJI
ULICE

»FROM THIS DAY ON ...«, MATT ELLIOTT JE RAZTURAL V GROMKI, 3. 12.

Letos sem si malce predčasno privoščila Miklavža, točneje: Miklavž je postal Mitja Kralj iz Škuca. Btw, hvala za vstopnico! *One man band* Matt Elliott je že star znanec ljubljanske publike, predvsem naše avtonomne cone – Metelkove. Sama sem ga imela prvič možnost videti v okviru Druge godbe (pred dvema, tremi, štirimi leti?), in sicer v Menzi pri koritu. Kajpak je s svojim virtuoznim kitarskim nastopom naredil nepozaben vtis. Pri svojem nastopu, ki je zelo čustveno obarvan (od melanholije pa vse do energične katarze), uporablja poleg igranja v živo tudi posneto glasbo (se razume, da svojo) in na ta način omogoči poslušanje večglasne verzije istega komada, ali pa gre za sinhrono živo igranje na kitaro skupaj s posnetim, torej sta na prizorišču tako rekoč dve kitari. »Zaščitni znak« je tudi petje, pospremljeno z žvižganjem, občasno pa uporablja tudi flavto. Tokrat mu je prišel prav tudi lok za violino (kar težka fora uporabljati ga, glede na

razliko v vratu obeh glasbil). Simpatična pripomba »oh, it's really a water, not vodka, unfortunately« ter simpatično skovana zahvala za naš aplavz: »Hvala vam very much.«

Repertoar se je gibal med novimi in starimi komadi, tudi nekatere stare smo slišali prvič in obratno. Par teh z albuma *Drinking songs*, denimo *Zugzwang*, ki ji je sledila priredba brezčasne Nine Simon, *I put a spell on you*, pa novejši komad, pri katerem si je pomagal z lokom in ki govori o tem, kako ti nekdo razče... lajf do neprepoznavnosti, potem pa pobiraš črepinje. »Bom raje kar utihnil in igral,« je pripomnil: *The pain is yet to come. In I only wanted to give you everything*. Morda sem kakega tudi pozabila omeniti.

Za bis pa *The Kursk*, čeprav je nekdo iz publike zavzeto prosil za *Planting seeds*. Pač ni šlo, pa drugič. Ura in pol skrajno fine zabave, po koncu pa sem mu zaupala, da je nj. izvedba komada *Bang bang Nancy* Sinatre definitivno boljša, in mu s tem

Foto: osebni arhiv

polepšala večer, kot ga je tudi on meni in verjetno še vsem prisotnim. Na še kdaj ☺.

MG

NA 21. KONFERENCI MEDNARODNE MREŽE EUROPA CINEMAS, KI JE POTEKALA OD 21. DO 24. NOVEMBRA V LIZBONI, JE KINODVOR PREJEL PRESTIŽNO NAGRADO EUROPA CINEMAS ZA NAJBOLJŠI PROGRAM 2019.
ČESTITAMO IN SE ZAHVALJUJEMO ZA DOSEDANJE SODELOVANJE.

Društvo KU

Festival je bil arhetipsko razdeljen v sklope: Predpremiere, Perspektive, Kralji in kraljice, Evropa na kratko, Retro: Agnes Varda in poseben sklop projekcij režiserja Agnesa Ferrare, ki se nam je pridružil na pogovoru po otvoritveni drami Tommaso. Prestižna nagrada festivala vodomec je bila podeljena ruskemu filmu Prekla Kantemirja Balagova, nagrada mednarodne žirije svetovnega združenja filmskih kritikov in novinarjev FIPRESCI pa dodeljena filmu brazilskega režiserja Alejandra Landesa z naslovom Monos, nagrado za najboljši kratki film je prejel kitajski film režiserja Pang Chuan Huang z naslovom Lani, ko je vlak šel mimo, posebno omembo v tej kategoriji si je prislužil tudi romunski film režiserja Bogdana Muresanuja – Božično

darilo. Nagrado žirije slovenske Art kino Mreže si je v njihovih očeh zasvetlikalo delo režiserja Pabla Larraina s filmom Ema, nagrada mladinske žirije Kinotrip je razveselila britanskega režiserja Kena Loacha za filmsko delo Medtem ko vas ni bilo. Prikupno nagrado občinstva – zmaj – je šla v roke japonskemu filmskemu ustvarjalcu režiserju Tatsushiju Ohmoriju za film Vsak dan je dober dan.

Organizatorju Cankarjevemu domu se zahvaljujemo za podarjene vstopnice.

Jan Omahne Femec

ODKRUŠKI LIFFa

Med 13. in 24. novembrom je v Cankarjevem domu in v izbranih kinematografih v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu potekala jubilejna, 30. edicija filmskega festivala Liffe, praznik za vsakega filmskega sladokusca. Pardon, za filmskega sladokusca z dovolj polno denarnico. Udeležba na prestižnih kulturnih dogodkih, kar Liffe gotovo je, je žal za povprečnega porabnika socialne podpore ali celo brezdomca stvar sladkih sanj. Kdor ima streho nad glavo in (svoj ali sposojen) dostop do spleta, pa se seveda lahko kadar koli zateče v spletno podzemlje, ki ne dela razlik med bogatimi in revnimi. Za tiste, ki jim holivudska akcija, romantika in solze ne ležijo, smo zato pripravili ta povsem nereprezentativen izbor, še bolje – odkrušek letošnjega Liffa, začinjen z nagnjenostjo spodaj podpisanega do bolj socialnih, družbeno kritičnih tem.

COMING SOON TO A TORRENT NEAR YOU:

LILLIAN, Andreas Horvath, Avstrija
Ruska priseljenka Lillian, ki jo je ameriški kapitalizem izpljunil in niti za najbolj poceni sadistične porniče ni več dobra, se iz New Yorka vrača domov v Rusijo. Peš! Počasno, meditativno potovanje po prostranstvih ZDA, po bogaboječih malih vukojebinah, propadajočih bivših industrijskih prestolnicah, kjer danes cvetijo le še razprodaje, ob dih jemajoči fotografiji in spremljavi čebljanja lokalnih radijskih postaj. Film, ob katerem ne veš, na kateri točki je prestopil mejo resničnosti in vstopil v sive, ledene aljaške sanje.

BIK, Annie Silverstein, ZDA

Socialni realizem ameriškega podeželja. Kris, 14-letnica, ki se je ravnokar dobro spoznala z edino dostopno zabavo lokalne mularije – zadevanjem – in z edino

Foto: arhiv LIFFa

Nesrečniki

možnostjo kolikor toliko spodobnega zaslužka na od boga pozabljenem obubožanem jugu ZDA – preprodažo –, se zaplete v nenavaden kaotično-simbiotičen odnos s temnopoltim sosedom Abejem, ostarelim jahalcem bikov. Včeraj ljubljene lokalne arene, danes odpuščeni gladiator s prebodenim želodcem, na painkillerjih. Je to tudi usoda Kris, ki jo privlačijo adrenalin in zvezdniki na poskakajočih živalih? Ali pa zapor, kjer tiči njena mama in še 0,7 odstotka populacije ZDA? Osebni favorit piščega.

NESREČNIKI, Ladj Ly, Francija

Daljni odsev romana Victorja Hugoja z istim naslovom. Adrenalinska dirka skozi francosko mestno džunglo, ki ji vladajo mestne tolpe, pokvarjena policija, samoooklicani lokalni »župani« in muslimanska verska gverila; vsi stalno v boju med seboj, a vedno pripravljeni na kompromis, premirje, ki ohranja status quo. Ko fant z brezpilotnim letalnikom posname brutalno ravnanje policije in se kdor v getu kaj velja, na čelu s policijo, požene za njim, se zdi, da je socialna eksplozija neizbežna. Ali res? Film vseskozi ostaja v okvirih žanra, a tega izpelje inventivno in dovolj brezkompromisno.

BOG OBSTAJA, IME JI JE PETRUNIJA, Teona Strugar Mitevska, Makedonija
Feminizem, #metoo in druga progresivna

gibanja so rezervirani za bogate države v centru sistema kapitalističnega izkoriščanja. Periferiji ostanejo izropana podjetja in naravni viri, srednjeveški verski rituali, homofobija, mizoginija in ... dober film! Petrunija je debelušno, samsko, brezposelno dekle v triintridesetem letu, kar je v revnem patriarhatu evropskega juga sinonim za družbenega luzerja. V neki bizarni verski procesiji ujame križ, kar je sicer domena mladih moških, in ga ne izpusti več do konca filma. Ne, ker bi ji nekaj pomenil – bog jo je že davno zapustil oziroma ona njega –, ampak kar tako. Iz inata. Zato da znorijo mladci, da znori Cerkev, da znorijo televizija, policija in narod. Zlati Ciril-Metodov križ za duhovitost!

PARAZIT, Bong Joon-ho, Južna Koreja

Letošnji Liffov adut, nagrajenec mnogih festivalov in ljubljene filmske kritike. Razredni spopad dveh družin. Bogata družina Park svojemu statusu primerno ne more brez revežev, da ji strežejo. Revna družina Ki-taek izkoristi to njihovo naravno potrebo in vanje infiltrira vse svoje člane, zato da ... Film črnega humora, s presenetljivim razpletom. Ne, nismo ga videli, ker je bil razprodan, a upamo si staviti, da je vreden dolpotega. Hey, it's free!

Tripetdevet

Izza rešetak:

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZKPZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati ga in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjene, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Petek, 15. maj

Danes sem v Delu bral članek o sanatorijih oziroma o odškodninah, ki jih mora država plačati zapornikom zaradi prenatrženosti bivanja v sanatoriju. Če sem čisto odkrit, mi ni čisto nič jasno ob vsem napisanem, kajti če bi bilo to res, potem sodišča ne bi zapirala ljudi v sanatorije za vsak drek. Včeraj mi je kolega po telefonu povedal, da je na TV-ju slišal, da vsak zapornik stane državo le 11 evrov na dan. Tipično slovenska izjava metanja peska v oči. Le kdo jim verjame? Za primer: trikrat dnevno hrana, pranje posteljnine in osebni stvari, čistila in kozmetika za osebno rabo, voda, elektrika, pazniki in še bataljon zaposlenih civilistov – to naj bi bilo 11 evrov na osebo dnevno? Tu norec jebe zmešanega. Logika se skriva pred resnico – žal. Sodišča pa po pisanju časopisa

izplačajo deset evrov odškodnine na dan. Ko me zaprejo v ta ZOO, mislijo, da so s tem naredili ogromno opravičilo. Niti v sanjah. Dokler ne bodo odškodnine plačevali sodniki sami, bo to le pljunek v morje. In dokler jih bodo kravatarji v parlamentu podpirali, se bodo sodniki šopirili kot mali bogovi ter bodo nedotakljivi za vse in vsakogar.

Vendar ... Ker marsikdo ve, da se zna tudi meni občasno strgati, sem napisal in poslal pismo sodnici, ki me je obsodila zaradi sendviča. Iz srca sem se ji zahvalil, da je negativno odgovorila na mojo pritožbo glede sodbe in da naj jo spremeni v družbeno koristna dela. Ne! Zame so le sanatorij in rešetke. Tu sem malo prezračil možgane in napisal 12 člankov o pravosodju in jih poslal na časopis KU, tako sem povabil tudi sodnico, da naj žrtvuje evro mesečno za revijo in uživa v razgaljanju (članku). Seveda najbrž ne bo odgovora, čeprav pričakujem njen popizditis in po možnosti novo sojenje zaradi blatenja našega velenjenega sodišča. Kadar se ti nekdo posereje na glavo, te ima, da bi ga zatolkel. Pa vseeno verjamem, da v sodni palači niso tako butasti, da bi se šli vojno z menoj zaradi pisanja.

Taubi

025
KRALJI
ULICE

ČAS JE, DA TUDI MI »KRIMINALCI« SPREGOVORIMO

Ko me vidijo, pravijo: »Ta je bil pa u Radečah,¹ je tak pa tak ...« Ja, prav, bil sem, se ne sramujem tega! Se je kdo vprašal, ali sem bil deležen ljubezni svojih staršev tako kot ostali mladi fantje? Ali me je kdo vprašal: »Rabiš kaj, kako si, kako je v šoli?« Ne, nihče. Ker nisem imel »normalnega otroštva«, sem se odločil, da poskusim iti na drugo stran, in ni me sram povedati, da se me moja lastna mati sramuje zaradi tega. Sem človek, ki bo vsakemu pomagal, pa če dobim potem sto nožev v hrbet. Na ulici se naučim *budi bolji od drugih*. Nikoli, res nikoli, nas »kriminalcev« ne bodo razumeli. Zakaj ne bi smeli imeti svojega glasu? Ker se pač v tej Sloveniji ne da živeti, če si prepuščen sam sebi, tako kot sem bil jaz. Ljudje smo, tako kot »pošteni« ljudje. Če me kdo vpraša, ali

bi storil danes isto, kot sem pred dvema letoma, bi mu rekel, da bi. Ker drugega izhoda takrat pač nisem imel. In nisem imel nikogar, ki bi mi lahko svetoval oziroma pomagal na pravo pot. Se kdo vpraša, ali je osebi v takšnem položaju težko? Najlažje je človeka obsojati. Čas je, da ljudje izvejo, kakšen je naš prekrasni pravosodni sistem. Dovolj je tišine z naše strani. Čas je, da tudi mi spregovorimo!

Kriminallec B. (član Društva Ekvator)

¹ Prevzgojni dom Radeče.

Foto: Chris Reading, Pixabay

BRALCEM IN BRALKAM ŽELIMO VESELE
PRAZNIČNE DNI IN IZPOLNITEV SMELIH
NAČRTOV V PRIHAJAJOČEM LETU.

RAZVEDRILO

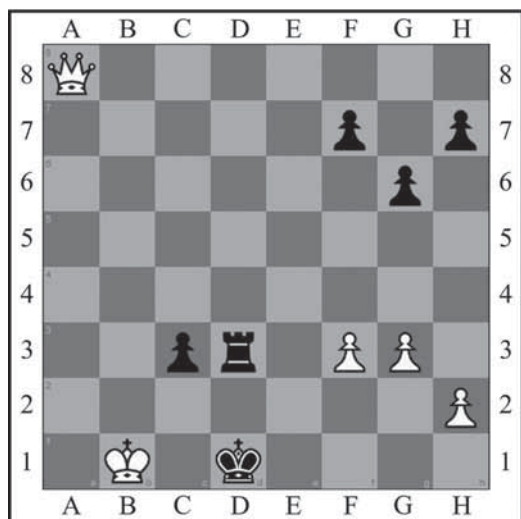
KRALJEVSKA ŠAHOVSKA UGANKA – Kasparova nesmrtna igra

Iz igre Gari Kasparov (beli) – Veselin Topalov (črni), Pirčeva obramba, 61. šahovski turnir Hoogovens, 1999, Wijk aan Zee, Nizozemska.

Na vrsti je beli. Po četrti potezi črni preda igro.

Standardni algebrski šahovski zapis: pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Pripravil: JN

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 30.

026
KRALJI
ULICE

(SMS) KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI (SMS) KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI K KOMENTIRANJU!

21. 11. >> Ko nas pot zanese v Ljubljano, radi kupimo vaš časopis. Od prve do zadnje strani zanimivo, ganljivo branje. Občudujem vas, kralji ulice, in HVALA, ker delite z nami svoja čustva in delčke vsakdana! Dragica

28. 11. >> Živjo, rada bi pohvalila in pozdravila gospoda #560, ki časopis ponuja pred Hoferjem v BTC-ju. Je moj najljubši prodajalec, ker je vedno tako priazen. Časopis je pa tudi super. :)

2. 12. >> Pozdravljeni, revijo Kralji ulice kupujem v Kopru pred Mercatorjem. Po navadi jo je ob sobotah tam prodajal priazen starejši gospod, pa ga že nekaj časa ni več videti. To soboto je prodajal revijo mlajši, tudi zelo priazen gospod. Revija je zanimiva in jo z veseljem kupim, pa tudi preberem. Prijazen pozdrav vsem sodelavcem in sodelavkam revije kot tudi prodajalcem in prodajalkam. Veliko uspeha še naprej. Metka

2. 12. >> Pozdravljeni, pohvalila bi rada gospoda Aljošo iz Mengša #620, ki je res super, pa še naš pesnik je. Pozdrav vsem kraljem in pošiljam v tem deževnem vremenu vsem en pozitiven tok energije. LP. Barbara

2. 12. >> Zdravo. S prijatelji smo v petek obiskali praznično Ljubljano in seveda pri stojnici spili kak vroč čaj. Mimo je prišel vas član #058, ki nam je popolnoma nevsiljivo ponudil časopis. Sama vsak mesec kupim izvod in sem ga tako tudi zdaj, prodajalec pa nam je z nasmehom zaželel lepe praznike. Vse lepo vam želim. LP. Anja

9. 12. >> Spoštovani, vsak mesec kupim Kralje ulice. Enkrat pred Hoferjem, drugič pred Lidlom, tretjič pred Tušem. Potem pa komaj čakam, da jih preberem. Članki so odlični, pesmi ti dajo misliti. Vsaj ena dobra revija brez rumenih novic, opravljanja in laži. Enkratni ste. Vsem kraljem ulice lepe praznike z željo, da si uredijo življenje. LP. Alenka

ŠPORTNIK LJUBLJANE 2019

Selektor naše nogometne ekipe, Davor Marinović, je med prejemniki priznanj amaterskim športnim delavcem za dolgoletno delo na področju športa. Društvo Kralji ulice mu ob tem čestita ter se mu za njegovo dosedanje predano delo iskreno zahvaljuje.

KU

Foto: JN

GIACOMOV FOTO KOTIČEK, GRADITI SPOMINE

<https://www.giacomodoni.com/persistenze/manicomio-di-volterra/>

Psihiatrična ustanova Volterra

Devet let je že tega. Leta 2007 sem namreč prvič videl mrežo nad radiatorjem v zapuščeni sobi v psihiatrični ustanovi Volterra. Mislim, da je nikoli ne bom pozabil. Bila je prva tovrstna ustanova, ki sem jo obiskal.

V KU #121 so bili objavljeni fotografije zaporniške celice in grafiti pacienta NOF – tišina, ki ubija.

V tem trenutku smo v letu 2016 in odločim se, da se vrnem. Devet let je predolgo za takšno ustanovo. Devet let, 3285 dni, je enostavno preveč. Vrnem se in ugotovim, da je ustanova v slabši kondiciji. Odločim se fotografirati. Jemanje trenutkov, preden jih čas za vedno izbriše.

Fotografija je sposobna prihraniti čas, ujeti trenutek in ga narediti večnega, skupaj z vsemi zgodbami.

Fotografija gradi spomine. Spomine, ki bi lahko za vedno izginili.

Radiatorska rešetka

Foto: Giacomo Doni

Propadajoča soba z grafiti

Foto: Giacomo Doni

Kaj bo ostalo, ko čas uniči vse?

Ostale bodo samo fotografije in zgodbe.

Podobe in zgodbe, ki jih čas lahko izbriše, vendar lahko še vedno preživijo v nas.

Fotografije pričajo o njihovem obstoju. Zgodbe potrjujejo svojo preteklost.

In mi smo postali kraj, kjer ti spomini preživijo.

Giacomo Doni

www.giacomodoni.com

Prevod Jean Nikolič

Zob časa

Foto: Giacomo Doni

Stoli

Foto: Giacomo Doni

BREZPLAČNI DOGODKI

Bušijevi in ostali pravljčni svetovi – Mojca Fo

6.–31. januar, Knjižnica Prežihov Voranc

Mojca Fo, ena najprepoznavnejših slovenskih ilustratork, rada opazuje drobne detajle, čudovite prehode barv, senc in oblik. Čez površine velikih platen razprši zgodbe, podzgodbe in velike svetove podzvesti, ki so globoki in arhetipsko zasidrani. Od nekdaj rada išče točke, jih povezuje v konstelacije zvezd na platnih in v konstelacije povezav med srci. Odprtje razstave, z nastopom ženske vokalne skupine Katice in koledniškim programom, bo 7. januarja ob 18.00.

Moč duha – Mitja Duh

9. januar ob 19.00, Knjižnica Fužine

Nekdanji odvisnik od mamil je bil zaradi ropa obsojen na petletno zaporno kazen, ki jo je med drugim prestajal v psihiatrični bolnišnici in v zaporu na Dobu. Z ogromno truda in neustavljivo trmo je začel pomagati drugim odvisnikom, postal zagrižen športnik in zadnja leta tudi družinski človek. Je avtor dveh avtobiografskih knjig Tek za življenjem in Moč duha.

Kilimandžaro: Izkušnja z noto odgovornosti – Tina Hudnik (PoPOTništvo)

16. januar ob 18.30, Knjižnica Bežigrad, dvorana

Najvišji vrh Afrike po poti Machame je bil cilj odprave popotnice, ki nam bo poleg poteka poti in priprav predstavila tudi ozadje odgovornega turizma, ki ga v Tanzaniji delno

že uspešno implementirajo. Spoznali bomo osnovne cilje trajnostnega razvoja in razmislili o tem, kako smo lahko tudi kot posamezniki bolj odgovorni obiskovalci. Tina je tudi pobudnica nagrade za odgovorni turizem – zeleni mikrofon.

Življenjska popotovanja: Tatjana Zorko – Mateja Hana Hočevnar

20. januar ob 19.00, Knjižnica Jožeta Mazovca

Zdravnica Tatjana Zorko je zaradi težkih življenjskih preizkušenj – v otroštvu je bila zlorabljen, preživela je raka – začela intenzivno raziskovati svojo duševnost, travme in čustva ter se izšolala še za psihoterapevko. Za svoje paciente si vedno vzame dovolj časa, da ima priložnost odkriti in razumeti, od kod izvirajo njihove težave s srcem. Njen moto je: Za srce s srcem. Pogovor z gostjo bo vodila Mateja Hana Hočevnar.

Nova frekvenca, glasbeni pogovor v živo – Nikola Matošić

20. januar ob 19.30, Knjižnica Otona Župančiča, mediateka

Swingatan, katerega član je tudi Nikola Matošić, je lansko leto predstavil album Swingin' Heaven. Z glasbenikom, zaslužnim za jam sessione in posledično za razvoj mladih glasbenikov, se bo pogovarjala Nina Novak, in sicer o manjvrednostnem položaju neavtorske glasbe, vpetosti v mednarodno jazzovsko sceno in snemanju dokumentarnega filma o legendarnem Dougu Hammond. Pogovoru sledi koncert zasedbe Swingatan.

NEPROFITNA ORGANIZACIJA

**ZADRUGA STARA ROBA, NOVA RABA SO. P.,
POLJANSKA C. 14, LJUBLJANA
PRESELIMO VAS**

Nudimo:

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOSOVNI ODVOZ, PRAZNJENJE OBJEKTOV, DEMONTAŽO IN MONTAŽO POHIŠTVA, BELJENJE, PO DOGOVORU
- ČIŠČENJE STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, PO DOGOVORU

Pokličite 059 010 075 med delovniki od 8.00 do 16.00.

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki_ ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb. Traja 1,5–2 uri. Prispevek za turo po osebi znaša 6€ za dijake, študente, upokojenice in nezaposlene ter 8€ za zaposlene. Možna je tudi individualna tura za katero prispevek znaša 15€.

Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane.

DOBIMO SE PRI SIDRU NA KONGRESNEM TRGU, TORKI OB 10.30 IN PETKI OB 16.30.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

– TURE@KRALJIULICE.ORG

– FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Poglejte pa si tudi našo ponudbo storitev čiščenja, selitev, likanja, vrtnarjenja itd. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Uspešno poučujem angleški jezik.
Gregor: 051 732 740

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu novembru zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - podjetju LIDL Slovenija za bone,
 - društvu LAJKA za hrano za pse in mačke,
 - podjetju STORCK ADRIA d.o.o. za sojino mleko,
 - OŠ VENCLJA PERKA iz Domžal za prehrabene izdelke,
 - B.I.C. Ljubljana, oddelek SUAŠ (kuhinja) za pekovske izdelke,
 - OŠ BEŽIGRAD za kruh,
 - NZS za vstopnice,
 - NK OLIMPIJA Ljubljana za vstopnice in
 - vsem dobrim ljudem za donacije oblačil, obutve in hrane.
- Se priporočamo za naprej.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–16.00 in sob. 9.00–12.00.
Tel.: 059 022 503

Nudim inštrukcije kitare, angleščine in nizozemščine (native speaker). Sprejem tudi rabljene računalnike.
Piet: 069 637 533.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek 15.00–16.00 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Urejam grobove v Ljubljani.
Tel.: 069 954 655 ali 051 846 810.

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

**KOT ZAUPANJA VREDEN VELJAŠ,
ČE SO TVOJI VEDENJSKI VZORCI
MALOŠTEVILNI IN ENOSTAVNI.**

JURIJ KUNAVER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

BAN

 BAN							IME PESNIKA VRAZA		VOZNIK VELIKEGA CESTNEGA VOZILA	ORIGINALNO GESLO FRANC.REVOLUCIJE, ENAKOST	DOMAČA VPREŽNA ŽIVAL	MANJŠE KOPNO SREDI VODE	SESTAVIL JOŽE PETELIN
							IME IGRALCA ŽIGONA; OBLIKA IMENA STEVAN						FRANCOSKI PISATELJ GIDE
							VISOKA STOPNJA JEZE						
							NEKDANJI AMERIŠKI POP ZVEZDNIK (FRANKIE)						
							NEKDANJI KAMBOŠKI POLITIK (LON)				A B C ? ? E F NAŠA ASTRO- LOGINJA (META)		
							PLIŠASTA TKANINA, IMENOVANA PO POLO-TOKU KRIM						
							UGASLI JAPONSKI OGNJENIK, SVETA GORA						
VISOKA GORA V KAMNIŠKIH PLANINAH		GORIVO ZA STARE SVETILKE	1/3	RIBJE JAJČECE	SOPROG	DRUGO NAJVEČJE FINSKO JEZERO	KOLEGA V ZAPORU	OKRAJŠAVA ZA TELEVIZIJO	JELKA (LJUDSKO) RT NA SKRAJNEM J. ISTRE			NELOŠČENA, TRDO ŽGANA GLINA	NEPRIJETNA ZADEVA
NASPROTJE PESI-MISTKE										PASJA KOČA			
NAS KITARIST IN SKLADATELJ (IME IN PRIIMEK)										SKRIVNI BANČNI PREDAL			
NAŠ PRED LETI ODLIČEN KEGLJAČ (MIRO)								PRIMORSKI VZKLIK IME IGRALCA STOPPE		SKUPINA ENAKIH CELIC	DO-7- MI-FA-SO-LA—MLADIČ PTICE UJEDE		
VINO-RODNA RASTLINA					GLEDALIŠKI PROGRAM MERSKA ENOTA V GLASBI								
SKUPINA ČEBEL				TRDA KOVINA (TI) DRUGO IME ZA KOSITER						NAJVEČJA DOLENJSKA REKA			
GLAVNA ZAGREBSKA ULICA						VELIK AFRIŠKI PTIČ				GLINA, ILOVICA			ATLETSKI KLUB
SPISEK CEN						JEZIK BANTU ČRNCEV (IZ ČRK LAI)				IME PEVKE MAVRIČ			
GR. JUNAK PRED TROJO (TUDI AJAS)						BAKTERIJA V OBLIKI KROGLICE				STAR ČASTITLJIV MOŽ			

Sestavlil: Jože Petelin

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev šahovske uganke:

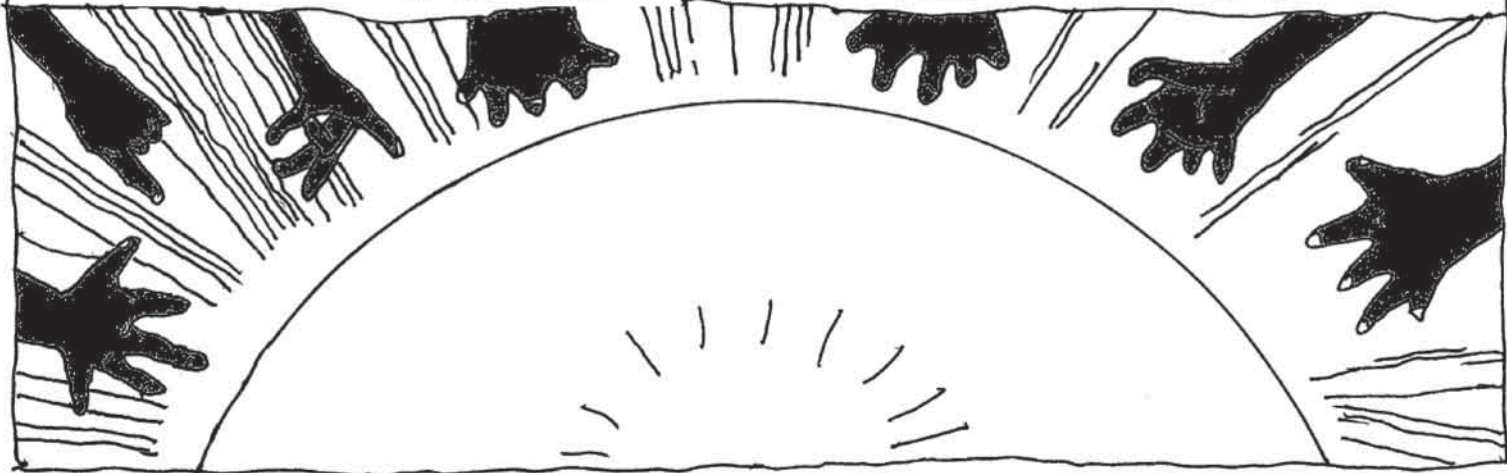
1: Da4+, Ke1; 2: f4, f5; 3: Kc1, Td2; 4: Da7, črni preda igro.

NAGRADNA KRIŽANKA

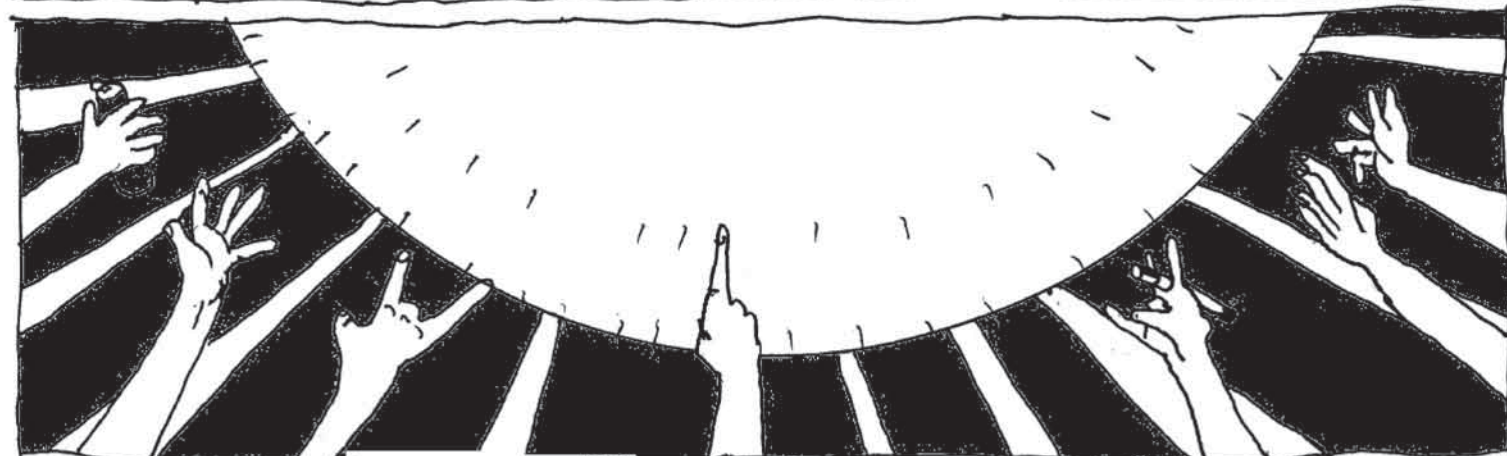
Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca meseca na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za zabavne nagrade: knjigi Franja Frančiča Meseno spoznanje, Novi svet, zbirka poezije in proze ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne križanke, ki so: Ana Nuša Nikšič Pentek iz Zgornje Besnice, Betka Pišlar iz Žirov, Matjaž Hrovat iz Slovenske Bistrice in Marija Petrič iz Ljubljane.

e n o s o n c e z a v s e

e n a l u č p o n o č i z a n a s . s e p r i ž g e

e n s v e t p o d n o g a m i

n a n j e m s m o s a m i .

Št. 164

**JANUAR
2020**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

